

nedelja

DECEMBER
2020

djcd
DRUŽINA IJA DOM

POSEBNA PRILOGA

Šola za svet gospodarstva

Ob 30-letnici
Dvojezične zvezne
trgovske akademije
HAK-TAK

Mateja RIHTER
glavna urednica Nedelje

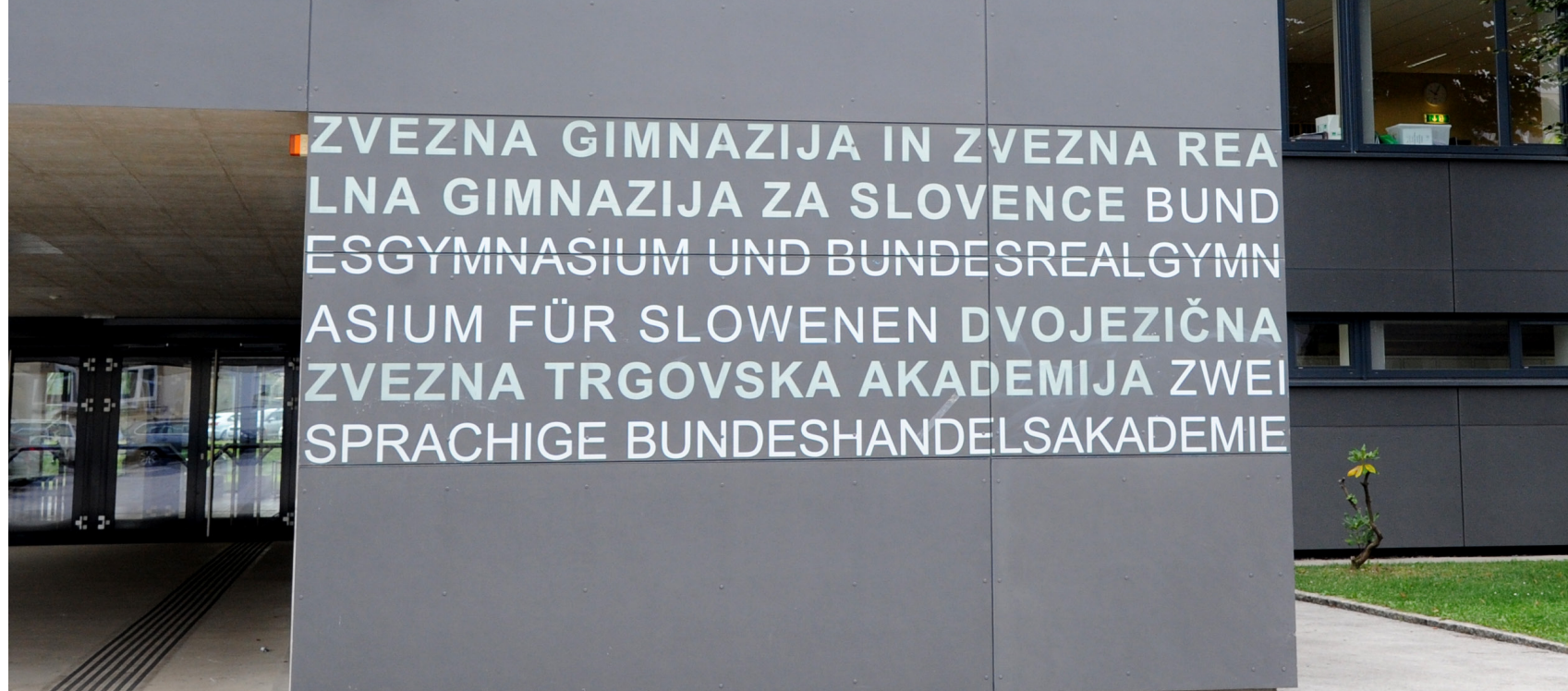
Danes sošolke in sošolci ...

jutri poslovne partnerke
in poslovni partnerji

V tem letu je šolstvo deležno posebne pozornosti – tudi z vidikov, o katerih so doslej pre malo diskutirali. Kaj manjka učenkam in učencem, če ne smejo v šolo? Zagotovo veliko, zelo veliko. V času pouka na daljavo je postalo še bolj jasno, da je izobraževanje bistven del šolskega sistema, a prav tako pomembni so socialni stiki, druženje, šola za življenje.

V letošnjem letu je posebne pozornosti deležna tudi Dvojezična trgovska akademija v Celovcu, saj praznuje 30-letnico delovanja. Izobraževanje v slovenskem jeziku je močan steber slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Ustanovitev trgovske akademije pred 30-imi leti še zdaleč ni bila samoumevna. Takratni akterji in akterke v prilogi pripovedujejo tudi o tem. Ravnatelj TAK-HAK Hanzl Pogelschek in predsednik Slovenske gospodarske zveze Benjamin Wakounig v pogovoru razmišljata o prehojeni poti, o pomenu šole za gospodarstvo na Koroškem in v celotni Alpsko-jadranski regiji in o izzivih za naprej. Posebej pa me veseli, da je bilo toliko absolventk in absolventov prav za prilogo Nedelje pripravljenih obuditi spomine na svoje šolske dni na Dvojezični trgovski akademiji.

Absolventke in absolventi niso pisali samo o tem, kako so se počutili na šoli, ampak tudi o tem, kako se je razvila njihova poklicna pot. Kako raznolike zgodbe! Življenje jih ni poneslo samo v gospodarstvo, ampak še na mnoga druga področja. Tudi v tem se zrcali široka ponudba šole. Ob tem pa ne omenjajo samo znanja, ki so ga pridobili, ampak tudi prijateljske povezave, projekte in potovanja ter spodbude, da v svojem življenju naredijo kaj več.

Na Janežičevem trgu 1 v Celovcu: sedež Dvojezične zvezne trgovske akademije

Generacije na Dvojezični zvezni trgovski akademiji

Alexander Mak,
prvi maturant

Na šolo sem prišel po srečnem naključju, kot srečo sem to spoznal šele leta pozneje: sredi, 12. september 1990, je bil zame dan globoke potrtosti, obupa in občutka ničvrednosti. Pravkar sem izvedel, da nisem naredil popravnega izpita iz matematike in da se je abrutno končala moja kariera minimalnih naporov za šolo. Ko je šolski zvonec naznanil začetek novega šolskega leta, sem osamljen obsedel v avli s spoznanjem, da v šesti razred Slovenske gimnazije ne smem, v petega pa nočem. Ker nisem vedel, kako naprej, sem v tej neprijetni samoti začel prebirati oglase na deski in slučajno prebral napis »Sprejemni izpit«. Potrkal sem na vrata, stopil v razred in uspešno opravil sprejemni izpit. V tem trenutku še nisem vedel, da se je zame začelo novo poglavje mojega – v vseh pogledih – srečnega in zadovoljivega življenja.

»Povej mi, s kom se družiš in povem ti, kdo si,« ta rek je začel postajati meso. Obdan sem bil z dobrimi ljudmi, ki so še danes moji prijatelji. Z

vstopom v Modestov dom sem se postopno začel približevati odličnjakom, vendar je ostala bližina. Z ravnateljico Majo Amrusch-Hoja in s profesorji smo imeli prijateljski, prav družinski odnos.

Ta osebni odnos je v veliki meri pozitivno stimuliral naš šolski uspeh, le v posameznih primerih smo ga zlorabljali: na primer pred maturo. Po abecednem vrstnem redu bi bila morala biti prva maturantka Olga Čik, ker pa je naša ravnateljica iskala kandidata ali kandidatko za televizijsko snemanje s Slovenskim sporedom ORF in se razen mene nihče ni oglašil, sem bil prvi maturant. Da so me lahko snemali pri »živi maturi«, sem namreč pogojeval z zahtevo, da bom prvi maturant te šole. Ravnateljica je po daljšem obotavljanju privolila v mojo zahtevo.

Letos mineva 25 let od teh prelepih, nepozabnih doživetij. Na šolo imam skoraj kičasto veliko lepih spominov, šola mi je bila rešitev v stiski, na poti do zadovoljive poklicne kariere, predvsem pa do boljšega človeka.

Ana Einspieler,
500. maturantka

Za šolanje na Dvojezični trgovski akademiji sem se odločila, ker je šola nudila zelo raznoliko izobrazbo in vsebine, za katere se še danes zelo zanimam, to so predvsem jeziki in menedžment na športni in kulturni ravni.

Na šolo imam zelo prijetne spomine, predvsem na družinsko ozračje, ki je vladalo na šoli, in na številne izlete z razredom. Seveda pa mi je močno ostalo v spominu presenečenje, da sem bila 500. maturantka šole.

Maturirala sem leta 2015, torej ravno pred petimi leti.

Po maturi sem šla v Gradec in začela študirati germanistiko in slavistiko, po enem letu pa sem se vrnila v Celovec. Na Univerzi v Celovcu sem začela s študijem slovenščine in nemščine na pedagoški smeri, v sklopu katerega sem imela možnost opraviti prakso, med drugim tudi na trgovski akademiji, pred kratkim pa sem poleg pedagoškega študija začela še z diplomskim študijem slavistike.

Znanje, ki sem ga pridobila na TAK, mi je koristilo že na mnogih področjih. Koristilo mi je na primer pri organizacijskem delu v društvih, praktično znanje na področju tehnike in poslovanja ter jezikovne, komunikacijske in socialne kompetence, ki sem jih pridobila, pa mi koristijo tako pri študiju kot tudi v vsakdanjem življenju.

Dijakinja in dijak,
sedanja generacija

Odločila sem za šolanje na Dvojezični trgovski akademiji, ker me je šola nagovorila in ker sem si z maturo tudi želela zaključeno izobrazbo. Posebej mi je bila všeč možnost za šolanje v okoljevarstvenem menedžmentu, ker se mi zdi pametno, da se s to tematiko tudi soočamo med šolanjem. Seveda so bili tudi prijatelji vzrok, zakaj sem se odločila za TAK. Zdaj pa lahko povem, da je to bila najboljša odločitev zame.

Všeč mi je, da se veliko dela na računalnikih, kar nam je gotovo tudi pomagalo pri šolanju doma v »lock-downih«. Poleg tega mi pa je všeč način, kako ravna učitelji z nami in da so zelo zavzeti. Tako nam na različne in tudi sodobne načine poskušajo posredovati razne učne predmete.

Šolo priporočam vsem, ki želijo poleg mature še zaključeno poklicno izobrazbo. Pomembno pa je, da se odločis za šolo, ki ponuja vsebine, ki te zanimajo in pri tem ne preveč poslušas nasvetov drugih.

Lorena Baumgartner 5C

Kot vsak dijak in vsaka dijakinja sem se moral odločiti za nadaljnjo izobrazbo – no pot po nižji stopnji. Pozanimal sem se o različniholah in nekaj šol sem si tudi ogledal – ob tem sem spoznal, kakšen šolski profil je zame pomemben. Dvojezična trgovska akademija me je predvsem nagovorila zaradi gospodarske izobrazbe v kombinaciji z jeziki Alpsko-jadranskega prostora. Dodaten pa še možnost izbire težišča, ki se ukvarja z okoljsko tehniko – torej gospodarstvo kombinirano s tehniko. Ta ponudba me je prepričala.

Najbolj všeč mi je ozračje, ki ga ustvarjamo na šoli dan za dnem. Poznamo se med seboj, učitelji te nagovorijo z imenom, ob izzivih se podpremo med seboj. Šola je razmeroma majhna, kar se tiče števila dijakov – to pa zaznavno izboljša osebni stik med učitelji in dijaki. Poleg tega zelo cenim, da so stvarna kritika in predlogi za izboljšavo ne samo sprejeti, ampak celo zaželeni.

Z mojega vidika lahko priporočam vpis na šolo vsem tistim, ki jih zares zanimajo večjezična, osnovna gospodarska izobrazba, jeziki in eno naših izobraževalnih težišč. Če si najmanj dvakrat pokimal/-a – zakaj še čakaš, pridi in oglej si našo šolo!

Simon Kummer 5C

Izredni časi zahtevajo izredne ukrepe. Tako smo tudi intervju z ravnateljem Dvojezične trgovske akademije in s predsednikom Slovenske gospodarske zveze opravili po video konferenci. Spregovorili smo o pomenu, ki ga ima Dvojezična trgovska akademija za šolstvo in gospodarstvo Koroške in celotnega Alpsko-jadranskega prostora.

Če sedaj pogledate nazaj, po 30-ih letih. Zakaj je bilo pomembno, da so ustanovili Dvojezično trgovsko akademijo? Je bila ustanovljena še pravi čas?

Hanzi Pogelschek: Nujno potrebno je bilo, da je slovenska manjšina dobila ekonomsko-strokovno smer, kjer se mladina lahko izobražuje. Do takrat so morali absolventke in absolventi Slovenske gimnazije koristiti druge ponudbe, če so želeli ekonomsko izobrazbo. Že zaradi tega je bilo koristno in potrebno, da je prišlo do ustanovitve Dvojezične trgovske akademije. Ustanovna ravnateljica je bila dvorna svetnica Maja Amrusch-Hoja. Po svojem konceptu je šola že od vsega začetka presegala meje. Tudi Slovenska gospodarska zveza je

Ravnatelj Dvojezične trgovske akademije
HANZI POGELSCHKEK
in predsednik Slovenske gospodarske zveze
BENJAMIN WAKOUNIG
v pogovoru

Po svojem konceptu šola že od vsega začetka presegala meje

POGOVARJALA SE JE
MATEJA RIHTER

REICHMANN

vedno delala v to smer in skušala povezovati Alpsko-jadranski prostor – veliko prej, kot je s tem začela politika.

Benjamin Wakounig: Slovenska gospodarska zveza je, kot je že povedal gospod ravnatelj, povezana od vsega začetka. Dvojezična trgovska akademija je izjemno pomembna, da lahko mladi pridobijo strokovno izobrazbo. Na vaše vprašanje lahko odgovorim, da je bila šola ustanovljena prepozno. Po moji presoji bi morala biti ob Slovenski gimnaziji takoj že ustanovljena Dvojezična trgovska akademija. Naša generacija ni mogla pridobiti komercialne izobrazbe v slovenščini. Ta leta so nam bila odvzeta. Za nazaj ne moremo kaj popraviti, a za nas je merodajno, da imamo Dvojezično trgovsko akademijo in da bo ta tudi v prihodnje delala tako dobro.

Gospodarstvo je področje, ki se zelo hitro spreminja. Kako pomembno je, da je fleksibilna tudi šola, ki ima takšno težišče?

Hanzi Pogelschek: Vsi doživljamo destruktivne spremembe. Danes so v svetu spremembe zelo nagle, če pomislimo samo na disrupcije, ki so povezane s koronavirusom. To smo doživeli tudi

na šoli že spomladi in morali smo hitro reagirati. Isto je sedaj v fazi drugega lockdowna. Poučevanje na daljavo je postalo že določena fiksna enota – z vsemi negativnimi in pozitivnimi posledicami. Imamo dijakinje in dijake, ki imajo s tem težave, ki jim socialno življenje na šoli zelo manjka. Nekateri doma nimajo ugodnih pogojev, da se povežejo in si morajo tehnično opremo deliti z bratom ali sestro, ponekod na podeželju še nimajo dovolj hitre internetne povezave in tako naprej. Socialni element je čisto nekaj posebnega, to vsakemu manjka. Svet se je spremenil. Po drugi strani imamo tudi pozitivne spremembe. Ministrstvo mora agirati, da se podpira način poučevanja na daljavo, da vlagajo investicije v nove tehnologije. Prepričan sem o tem, da bo nekaj tega tudi ostalo v šolskem sistemu, kar seveda ne pomeni, da bo ostalo samo to. Na vsak način pa se sistem, kot je bil prej, ne bo v celoti vrnil. Šola se mora prilagajati.

Benjamin Wakounig: Za nas gospodarstvenike je to hud šok, to je nepričakovani mrzli tuš. To vpliva na naše celotno življenje. Vsak ima sedaj izzive v

Hanzi Pogelschek,
ravnatelj Dvojezične zvezne trgovske akademije,
med maturantkami
in maturanti
letnika 2020

svojem poklicu, to je globalni problem. Vidimo pa, da je gospodarstvo gonilna sila sveta. Če gospodarstvo utihne, utihne vse ostalo: kultura, šport, izobrazba ... Gospodarstvo je generator sveta in če ta generator omaga, potem smo vsi v hudih težavah. Ne vemo, kako se bo to rešilo.

G. Pogelschek, ravnatelj šole ste od leta 2013. Kakšen je razvoj šole v teh letih?

Hanzi Pogelschek: Profil šole smo skušali razviti tudi v smer dodatnih kvalifikacij in ponudb. Močno sem podpiral odločitve, da gremo v smer izobrazbe za alternativne energetske vire, in to težišče smo dodali k že obstoječima težiščema: IT – informacijska in komunikacijska tehnologija ter menedžment za šport in kulturo, ki smo ga obdržali, saj je velik delež dijakin in dijakov, ki so iz Koroške, posebej ak-

tivnih v kulturi in športu. Uvedli smo torej težišče menedžment za okoljevarstvo in energetiko in nato še težišče za okoljsko tehniko. Ni bilo tako samoumevno, da smo skušali povezati ekonomsko in tehnično izobrazbo, ustanovili smo torej kooperacijo z višjo tehniško šolo HTL Lastenstrasse za okoljsko tehniko. To je prva kombinirana ekonomsko-tehnična izobrazba v slovenskem jeziku, kar je novost v manjšinskem šolstvu.

Gospod Wakounig, predsednik Slovenske gospodarske zveze (SGZ) ste od leta 2006. Ob tem imate tudi svoje podjetje. Kako sodelujeta SGZ in Dvojezična trgovska akademija?

Benjamin Wakounig: Imam svoje mednarodno podjetje, kar je povezano z mnogimi potovanji in z raznolikim znanjem. Ob tem še vodim Slovensko gospodarsko zvezo. Hvala Bogu imam dobre sodelavce in sodelavce v svojem podjetju in v odborih SGZ ter v pisarni SGZ, ki mi stojijo ob strani in mi olajšajo delo. Povezovanje med SGZ in TAK je izvrstno.

nadaljevanje na strani 6

VLADIMIR NACHBAR
MATURIRAL 1997

Za TAK – takrat novo ustanovljeno šolo – sem se odločil, ker sem bil že vedno gospodarsko zainteresiran. Mislim, da je bila prava, zame najboljša, odločitev ... saj HAK-TAK nudi široko gospodarsko izobrazbo, ki jo danes potrebuješ kot potrošnik, kot športno in tudi kulturno aktiven del naše družbe. Spominjam se, da je bilo takratno geslo šole »Danes sošolci – jutri poslovni partnerji«. Z zanimanjem in z veseljem spremljam razvoj in trenutni profil šole, saj se je ta v zadnjih letih še bolj prilagodil potrebam slovenske narodne skupnosti na Koroškem – npr. v športnem in kulturnem menedžmentu.

Že kar nekaj vode je preteklo po Dravi. Maturiral sem v letu 1997. Naša razredničarka je bila takrat Rozvita Wuttej in imeli smo zelo lep čas. Prav rad se še spominjam tega časa in tu pa tam, ne redno, še skušam gojiti stike do nekdanjih sošolcev/prijateljev. Mislim, da sem bil tudi prvi maturant, ki je na tej šoli maturiral iz verouka pri Rupertu Gasserju.

Po maturi sem hotel kot perspektivni nogometaš SAK študirati šport

in tako ostati zvest športu – ker sem se pri nogometu težko poškodoval, se je končala športna pot in je prišlo drugače. Po končani civilni službi pri Rdečem križu sem ubral direktno pot v privatno gospodarstvo. Od takrat pa do danes sem zaposlen pri zavarovalnici Donau. Ob delu sem študiral versko pedagogiko in se prav ob diplomski nalogi poglobil v tematiko etične naložbe denarja. Ob moji zaposlitvi pri zavarovalnici pa poučujem od leta 2018 tudi nekaj ur na srednji šoli v Sinči vasi.

Vsekakor sem doslej profitiral od dobre splošne gospodarske izobrazbe – v poklicu, kot odbornik v kulturnem društvu, kot član v športnem društvu, kot uslužbenec velepodjetja in navsezadnje kot potrošnik. Zaradi dobrega, uspešnega gospodarjenja živimo danes v blagostanju. Gospodarstvo je del našega življenja, znanje jezikov in večjezičnost sta danes pomembnejša faktorja kot pred desetletji. Po tej poti želim Dvojezični TAK še naprej vse najboljše, mnogo zavzetih profesorov in profesorjev ter še mnogo zadovoljnih absolventov in absolventk v naslednjih letih.

SAMO LAMPICHLER
MATURIRAL 2001

Za TAK sem se odločil, ker sem bil na dnevu odprtih vrat tako navdušen nad šolo in možnostmi, da sem še isti dan direktorja gimnazije prosil, če lahko ves dan izkoristim za dan odprtih vrat na TAK. Takoj nato sem se vpisal.

Na šolo imam zelo dobre spomine. Brez te šole bi moja poklicna pot šla v drugo smer.

Maturiral sem leta 2001. Poklicna pot je bila dvosmerna. Vedno me je zanimala umetnost. Tako sem študiral solo petje na Konservatoriju v Celovcu in na Mozarteumu v Salzburgu in sem diplomiran operni pevec. Študij sem financiral z menedžmentom. Že v istem letu, ko sem maturiral, sem s prijateljem odprl podjetje za Web Design in E-Commerce. Potem sem bil pri SPZ vodja evropskih projektov Interreg in bil sem odgovoren za kulturni program in operativno v kulturnem centru Haček. Na Univerzi v Celovcu sem razvil in organiziral koncertno seri-

jo Campus Musick (sodobna glasba). V Salzburgu sem bil pri Salzburger Festspiele projektni menedžer za program za otroke in mladino. Pri ustanovi Mozart Opern Institut sem bil projektni menedžer za operne produkcije. Po študiju v Salzburgu sem bil menedžer za orkester in touring pri Camerata Salzburg, nato pri Red Bull Mediahouse asistent CEO in vodja pisarne. Zdaj sem direktor orkestra Tonkünstler Orchester Niederösterreich na Dunaju in prokurist ter generalni sekretar projekta Cape 10 (inovativni socialni projekt), kjer sem operativno pristojen za celotni kulturni program (partnerji projekta med drugim Staatsoper, Konzerthaus, Burgtheater, Belvedere ...)

Znanje, ki sem ga dobil, mi zelo koristi zelo, kajti že v mladih letih sem se naučil, kako se pravilno dela z denarjem. Vseprisod v življenju mi to koristi in vsak korak, ki sem ga naredil, ima korenine v pridobljeni korajži na TAK.

Pogovor

Absolventke in absolventi Dvojezične trgovske akademije so že v odborih Slovenske gospodarske zveze, tako je med drugim Matej Čertov podpredsednik Slovenske gospodarske zveze in vodja mladinske sekcije. Naša pomembna naloga je povezovanje. Projekt M.A.J., ko sodelujejo mladi iz vseh držav Alpsko-jadranskega prostora, kjer živi slovenska narodna skupnost, je velika uspešnica. Naše odbornice in odborniki imajo različna predavanja – in tudi v prihodnje bomo vse svoje znanje dali na voljo Dvojezični trgovski akademiji.

Hanzi Pogelschek: Sodelovanje SGZ s šolo je zelo dobro in koristno. Za izobraževalno ustanovo je vedno bistvenega pomena, da ima čim več stikov s prakso. Dijakinje in dijaki v času šolanja opravljajo obvezno prakso, tudi po programu Erasmus +. Povezava s Slovensko gospodarsko zvezo je zelo pomembna, ker že sami po sebi posredujejo in povezujejo čez meje in tudi omogoča udeležbo naših dijakinj in dijakov, na primer pri projektu M.A.J., ki nudi izvrstne izkušnje. Od naših dijakinj in dijakov, ki so sodelovali, slišim samo pozitivne odmeve. To je le en primer za to sodelovanje. Ustanovljeno imamo tudi učno podjetje – »junior company« – ki dela z realnim denarjem. Letos je bilo to žal zelo oteženo.

Na katerih področjih je šola na odlični poti in je lahko zgled tudi drugim? Na katerih področjih vidite še možnosti za

izboljšave?

Hanzi Pogelschek: Zelo pomembno je, da delamo analize. Šola je s profilom, ki ga ima, na dobri poti. To, kar je bilo leta 1990, je bilo zelo napredno. Dvo- in večjezičnost je biser, tudi na Koroškem počasi in postopoma pridejo še drugi do tega spoznanja. Ekonomisti so to zaznali že prej. Večjezičnost v kombinaciji s temeljito ekonomsko izobrazbo, to je profil, ki koristi. Na tem področju je treba nadaljevati in to še pospeševati. Imeli bomo izzive, kako bomo kos čim hitrejši digitalizaciji, kako bomo s tem povezano uvedli in uvajali tudi nove učne metode. V šoli smo na tem, da uredimo celotno računalniško infrastrukturo. Tudi dijakinje in dijake smo opremili s potrebnimi računalniškimi programi in paketi. Rad bi še bolj podpiral izgradnjo več povezav s podjetji v praksi.

Benjamin Wakounig: Veliko je že gospod ravnatelj povedal, rad bi še samo nekaj izpostavil. Sam sem po naravi perfekcionista in redoljub, kar pomeni, da delamo na tem, da vedno gre na boljše. Mislim, da je tudi cilj Dvojezične trgovske akademije takšen – to, kar smo dosegli, je lepo, ampak trudili se bomo še naprej. Na tak način se je že delalo, zato je šola prišla tako daleč. Moramo vedeti, da TAK ni klasična akademija, ampak je na njej veliko multikulturalnosti: različni jeziki, različne veroizpovedi, drugačno razmišljanje. V tem je bogastvo in če znaš to povezati, lahko iz tega narediš skupni imenovalac. Ti mladi ljudje bodo kreirali našo prihodnost. Moja želja je, da se tega zavedajo tudi vsi, ki poučujejo na Dvojezični tr-

govski akademiji – in mislim, da se zavedajo. Časi niso enostavni. Naprej se bodo razvili samo tisti, ki bodo pripravljeni včasih ugrizniti v kislo jabolko. Vsi absolventke in absolventi iz TAK, ki jih poznam, z velikim ponosom povedo, da so maturirali na Dvojezični trgovski akademiji v Celovcu.

Hanzi Pogelschek: Dijakinje in dobijo večjezično in medkulturno izkušnjo, v kateri se tukaj vadijo. To se vidi pri raznih projektih in prireditvah, ko gre za sodelovanje, za medsebojno razumevanje, za razvijanje novih konceptov in idej. Na primer projekt pri verouku: Cup of Colours, ki je bila ideja naše šole – ker šport povezuje.

Radi poudarjate, da je vaša šola dober primer evropskega duha. Dijakinje in dijaki prihajajo iz vsega Alpsko-jadranskega prostora. Kakšne prednosti ima ta raznolikost, ki sta jo oba že omenila, in po drugi strani kakšne izzive prinaša s seboj?

Hanzi Pogelschek: Ko pridejo mladi s 14-imi leti na našo šolo, lahko naletijo na drugo kulturo, drug jezik, drugo mentaliteto. Vprašanje je, kako s tem ravnati. Na šoli skušamo to živeti. Pomembno je, da živimo toleranco, da skušamo drugega razumeti in sprejemati. Gledamo, kako lahko pridemo do sodelovanja, kako naj poteka timsko delo. Tudi v gospodarstvu je potem samoumevno, da morajo delovati z ljudmi, ki so morda celo iz drugega kontinenta, ne samo iz druge države, in imajo čisto druge navade. To je dobra šola, če tukaj tudi glede tega pridejo v situacijo, da se morajo ukvarjati s

Benjamin Wakounig,
predsednik Slovenske gospodarske zveze

jam iz obrtniške družine, bil sem navažen, da se je pri nas denar služil doma. Vedno je bilo zame pomembno biti samostojen in biti dejaven v gospodarstvu. »Trgovec je rojen in ne naučen,« se je včasih reklo. Danes pa je tako, da prav vsak potrebuje izobrazbo.

Hanzi Pogelschek: Spekter zaposlitev naših absolventk in absolventov je širok. Velik delež jih gre v smer ekonomije, ekonomskega prava, mednarodnega menedžmenta. Mnogi pa gredo v druge smeri: arhitektura, umetnost in kultura, tudi v zdravstvo ... Večjezičnost jim omogoča zaposlovanje v naši Alpsko-jadranski regiji, a absolventke in absolvente imamo po vseh celinah našega zemeljskega planeta.

Kaj bi manjkalo na Koroškem, če Dvojezična trgovska akademija ne bi bila ustanovljena?

Hanzi Pogelschek: Če trgovske akademije ne bi bilo, bi jo morali ustanoviti. Hvala Bogu, da je in da že 30 let uspešno deluje in upam, da bo tako tudi naprej.

Benjamin Wakounig: Bila bi zelo velika praznina. Dvojezična trgovska akademija je danes tak močan steber, ne samo v koroškem in avstrijskem izobraževalnem sistemu, ampak je pomemben igralec tudi za izobrazbo prihodnjih generacij, kajti iz te šole izhajata pozitivna energija in dobro znanje. Ne bi si hotel predstavljati, da teh absolventk in absolventov ne bi bilo v podjetjih. Zame je popolnoma nepredstavljivo, da Dvojezične trgovske akademije ne bi imeli.

takšnimi novimi okoliščinami in jim postati kos. Vsak dan naše šole je živeti v raznolikost. Kot je povedal gospod predsednik, pomembno je to spraviti na skupni imenovalac. To ni vedno enostavno, ne za dijak in dijakinje, ne za profesorski zbor.

Velikokrat ste danes omenili absolventke in absolvente. Kje vse so zaposljivi?

Benjamin Wakounig: Gospodarstvo potrebuje vsakega absolventa Dvojezične trgovske akademije. Najdemo jih lahko v samem podjetništvu, controllingu, v poslovodstvu, v asistencah, v vodenju, v projektne menedžmentu ... Sam na žalost nisem imel priložnosti biti absolvent Dvojezične trgovske akademije ali pa katerekoli trgovske akademije, a sem že pri 10-ih letih vedel, da bi rad šel v podjetništvo. Priha-

PETER JUST

MIHA KRISTOF-KRANZELBINDER
MATURIRAL 2001

Za šolanje na trgovski akademiji sem se odločil, ker pravzaprav kot štirinajstletni mladostnik se nisem imel jasne predstave, kam naj se poklicno usmerim po opravljeni maturi. Zato sem se odločil za šolo, ki mi je nudila poleg splošne izobrazbe tudi poklicno in mi tako odpirala kasneje čim več možnosti za izbiro pravega poklica. Prav za TAK pa sem se odločil seveda tudi zaradi ponudbe dvo- in večjezičnega pouka.

Sprva se je moja poklicna pot razvijala še v nekih običajnih mejah absolventa trgovske akademije. Po opravljeni službi kot civilnik sem začel s študijem prava

na Dunaju. V času tega študija pa se je v meni vedno močneje pojavila želja po kreativnem umetniškem življenju. Zakaj se je to zgodilo, mi takrat ni bilo povsem jasno, čutil sem samo, da tako mora biti. Po enem letu sem torej opustil študij prava na Dunaju in šel v Ljubljano, kjer sem bil sprejet za študij dramske igre na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, ki sem ga po štirih letih uspešno zaključil. Od takrat naprej pa delam kot dramski igralec na Dunaju, v Ljubljani, v zadnjih letih pa pretežno na Koroškem.

Na splošno sem mnenja, da je sleherno znanje koristno. Zato mi je znanje, ki sem

si ga pridobil na TAK, tudi v tem za absolventa trgovske akademije neobičajnem poklicu, ki sem si ga izbral, koristilo na presenetljivo mnogih področjih. Kot igralec na svobodi sem bil dolga leta samozaposlen, tako da sem bil zadolžen za vodenje knjig in letni računski zaključek za davčni urad. Pri tem mi je seveda gospodarska izobrazba zelo pomagala. Tudi obvladovanje raznih računalniških programov (Office) mi v vsakdanu precej koristi, da ne omenim osnovne – a res pomembne – spretnosti tipkanja z vsemi prsti obeh rok. Poleg tega mi je jezikovna izobrazba pri potovanjih in delu v tujini marsikaj olajša-

la. Toda tudi na kreativni vsebinski ravni vedno znova lahko črпам za svoj poklic iz pridobljenega znanja na TAK. Tako je analiza gospodarskih razsežnosti in razmer v določenih obdobjih največkrat zelo pomembna za razumevanje družbenih in političnih struktur, ki vplivajo na posamezni dramski lik in je pomemben element pri raziskovanju in ustvarjanju značaja dramske osebe ter za razumevanje njenih akcij in reakcij.

STEFAN REICHMANN
MATURIRAL 2002

Pri odločitvi za šolo sem pogledal, kako so se prijatelji odločili za nadaljnjo pot. Na odločitev je vplivalo tudi dejstvo, da lahko po šoli kar greš delat (čeprav sem potem itak šel študirat).

V bistvu imam same dobre spomine na šolo. Spominjam se posebej tega, da smo v 3. razredu TAK prezentirali prvi mobilni telefon z internetom, torej to je bilo leta 2000. Spominjam se tudi, da sem si že v gimnaziji rekel, ko so se pojavili prvi mobilni telefoni, da tega ne bom uporabljal, saj je na voljo telefonska celica. No, zdaj pa brez mobilnega

telefona nič ne gre več, ampak telefonske celice pa kljub temu niso izginile.

Začel sem študirati v Salzburgu študij »MultiMediaArt«. Po študiju sem pa kar postal samostojni fotograf, in to še zdaj delam. Fotografiram različne stvari, umetniško najbolj učinkovito pa lahko delam vedno znova na svojih svobodnih projektih.

Da je prišlo pred 30-imi leti do ustanovitve Dvojezične zvezne trgovske akademije v Celovcu, za to je odgovornih več osebnosti. Ena izmed odločilnih je bil Karl Smolle, takrat državnozborski poslanec v avstrijskem parlamentu. Da je v avstrijskem parlamentu prišlo do sklepa ustanovitve DTAK, je Karl Smolle privolil v kompromis pri obveznem dvojezičnem šolstvu na Koroškem. To mu je prineslo mnogo kritike tudi znotraj narodne skupnosti, vendar je ta odločitev »omogočila šolsko ustanovo, ki se je izkazala kot izredno pomembna in uspešna evropska šola, katere absolventi delajo po vsem svetu«. Vprašali smo ga, kako je prišlo do odločitve ustanoviti Dvojezično trgovsko akademijo in kako danes gleda na to šolo.

GOTTHARDT

POGOVARJAL SE JE VINCENC GOTTHARDT

KARL SMOLLE ve, kaj pomenijo neprespane noči, neštete seje in kompromisi, če v politiki nastaja kaj novega. Dvojezična zvezna trgovska akademija je lep zgled za to.

Najboljše izobraženi absolventi le težko najdejo zaposlitev doma – Koroška mora kaj storiti

ANNA OGRIS
MATURIRALA 2002

Moja mati je bila kmetica in me je zmeraj spodbujala k šolanju. Sama ni imela te možnosti. Pomembno se ji je zdelo, da se učim in z znanjem pokažem svoj pomen v družbi. Spominjam se, da je dedej dobil od pokojnega Petra Hribernika st. tablico z napisom: »Vsak jezik moraš spoštovati, maternega pa ljubiti«. Moja botra Herta Maurer-Laussegger me je na travniku v Podnu intervjuvala, ko sem bila stara 5 let. Govorila sem ji v svojem narečju, v katerem sem živela. Hvaležna sem svoji materi, da mi je omogočila šolanje in da mi je vsak večer prebirala knjige v nemškem in slovenskem jeziku. Vse to so bile majhne spodbude, da sem se usmerila na dvojezično pot v TAK.

Na Dvojezično trgovsko akademijo imam iskreno dobre spomine. Srednjo šolo sem obiskovala v Borovljah. Slovenščino je tam poučeval Janko Woschitz in na njegov pouk imam zelo lepe spomine. Tatjana Kupper je kot pionirka odprla vrata šole UNESCO. Čeprav sem v svojem okolju opazovala neprijeten odnos do slovenskega jezika, sem se odločila za zelo inovativno šolo z mednarodnim imenom, za Dvojezično trgovsko akademijo. Torej sem uživala pouk slovenskega jezika, ko sem prišla na TAK.

Mislila sem si, da bo kriza, ker je bilo veliko slovenskega jezika, a me je učiteljica Tatjana Feinig zelo spodbujala in mi pomagala. Tatjana Kavčič mi je odprla srce za slovensko literaturo.

Imela sem zelo, zelo prijazne šolske kolege in kolegice. Živelimo smo v skupnosti družinsko ozračje, kjer si lahko vsakega vprašal za pomoč. Moj razrednik je bil Branko Kolter, izredno sposoben profesor matematike. Zelo dobre spomine imam tudi na Lorenza Müllerja, ki nam je kot strokovnjak gospodarskega poslovanja razlagal kompleksni svet knjigovodstva. Čeprav je bil pouk italijanskega jezika zelo mučen, moram reči, da sem se izjemno veliko naučila.

Takoj po zaključku TAK sem se odločila za študij gospodarskega poslovanja in gospodarstva ter prava. Istočasno sem se pridružila tudi predavanjem na slavistiki. Po študiju sem delala dolga leta v čezmejnem bančništvu, dokler sem dobila otroka Sebastiana in Valentino. Predvsem bi pa na tem mestu poudarila pomembnost Dvojezične trgovske akademije v koroškem manjšinskem šolstvu. Dvojezična trgovska akademija je majhna šola, ki posreduje v družinskem ozračju mednarodne kompetence in večjezičnost.

Spomnite se časa, ko ste začeli razmišljati o ustanovitvi DTAK. Ste tedaj verjeli, da bo mogoče to zamisel uresničiti in prepričati politične predstavnike? Kakšne občutke ste imeli takrat?

Karl Smolle: Izhodišče je bilo takrat naslednje: s predstavniki strank v parlamentu smo se dogovorili, če pristane na rešitev pri obveznem dvojezičnem šolstvu, bodo stranke skupaj z menoj vložile predlog za ustanovitev Dvojezične trgovske akademije. Ta predlog je poleg strank močno podpirala tudi takratna ministrica Hilde Havlicek. Da bo do te šole prišlo, sem bil od vsega začetka zelo optimističen, kajti stvar je bila pametno zastavljena. Poznal sem pot v politiki in ta pot je vedno kompromis. Ta kompromis pa vsebuje dajanje z obeh strani in sprejemanje z obeh strani. Moj pristane na šolsko rešitev res ni bil enostaven tudi zaradi notranje opozicije v narodni skupnosti, nekateri profesorji na univerzi te rešitve niso odobraval in postal sem tarča hudih obrekovanj vse tja, da sem bil opljuvan in skoraj fizično napaden. Pod velikim pritiskom sem pristal na rešitev obveznega dvojezičnega šolstva, ker smo tako dobili DTAK, ki se je izkazala kot res evropska šola.

Seveda so k temu uspehu doprinesli tudi osebni odnosi, ker smo si zaupali in smo vedeli, da moramo problem rešiti tako, da bo za obe strani znošen. Dve točki seveda v šolstvu nista bili rešeni. Premalo sem se zavzel pri vprašanju dvojezičnih ravnateljev, da bi ti morali nujno imeti izpit iz slovenskega jezika, imeti kvalifikacijo dvojezičnih učiteljev. Druga stvar pa je, da smo v tej ihti pozabili zapisati posebno pozornost diferenciranemu pouku na osnovi dobrega ali slabega znanja slovenskega jezika, saj je razlika, ali otrok doma govori slovensko ali pa se jezika šele uči.

Če sedaj po 30-ih letih gledate na prehojeno pot DTAK – kaj pomeni za narodno skupnost, kaj za Koroško in kaj za Evropo?

Karl Smolle: Tu sta dva momenta. Prvi je, da absolventi DTAK na Koroškem najdejo zadostno število kvalificiranih delovnih mest, ker jih dežela ni sposobna ustvariti. Zato ne čudi, da je večina absolventk in absolventov zaposlena po vsej Avstriji, po vsej Evropi, nekateri pa še v drugih državah sveta. Koroška je, čeprav meji na Italijo in Slovenijo, v celoti zamudila od vsega začetka ustvariti skupne projekte v Alpsko-jadranskem prostoru. Zanimivo je, da Koroška prodaja kvaliteten les v Italijo, kjer ga predelujejo v kakovostno pohištvo, nato pa to pohištvo spet uvažajo. To govori tudi o naši nezmožnosti, da bi sami z lastnimi odličnimi oblikovalci iz lastnega lesa ustvarjali kvalitetno pohištvo in ga prodajali v svet. To pa nam ne uspe zato, ker najboljši ljudje pri nas ne najdejo zaposlitve in se uveljavljajo v svetu. Da se absolventi uveljavljajo v tujini, govori za kakovost in pomembnost šole. Da bi obdržali absolvente šole v deželi, bo morala Koroška iskati poti, kako ustvariti delovna mesta za kvalificirane absolvente šole.

Kaj pa je vaš nauk okoli zgodbe DTAK, ki ste jo kot politik pospremili od zamisli do uresničitve?

Karl Smolle: Seveda nisem mislil, da se bo tako izobraževalna ustanova tako uspešno razvila, ampak od vsega začetka sem bil prepričan v uspeh. Ključnega pomena je v politiki odločnost in zaupanje med ljudmi, ki jo oblikujejo. Tudi ne gre za število teh, ki hočejo kaj udeležiti, eden sam zadostuje, ki želi kaj doseči. Vedeti mora, kakšnim zakonitostim sledi politika, se ne bati kritike iz tujih in predvsem lastnih vrst in je ne jemati nase kot križ, temveč kot del poklica.

GOTTHARDT

Matevž Grilc
Leta 1989, eno leto pred ustanovitvijo ...

Takratni predsednik NSKS Matevž Grilc se spominja:
»Da bi NSKS vstopil v svet, smo postavili določene pogoje: ustanovitev Dvojezične trgovske akademije, televizijsko oddajo v slovensčini, podporo organizacijam, vrtcem ... Zaradi tega so mi takrat nasprotniki sosveta celo zamazali fasado. Sosvet je bil zakonsko predviden od leta 1976 in mi smo to vedno odklanjali. Potem ko smo se odločili za vstop, pa smo postavili pogoje. Dvojezična trgovska akademija je bila del te strategije, ki je bila mogoča v kombinaciji s Karlo Smollejem kot državnozborskim poslancem na Dunaju. S Smollejem sva zelo dobro sodelovala.«

MARKO HASCEJ
MATURIRAL 2002

Za TAK sem se odločil, ker me je zanimal enostavno bolj praktični pristop in ideja, da si pridobim znanje, ki mi bo pomagalo v nadaljnjem življenju in v bodočem delovnem svetu aktivno. TAK je bila nekako logična odločitev zame. Bil je zelo lep čas. Imeli smo čudovito razredno skupnost, v kateri so vsi pomagali vsem. Po mojem je bil čas na TAK eden temeljnih kamnov za osebni in poklicni razvoj v nadaljevanju. Moja poklicna pot je že kar dolga ... Že med študijem v Celovcu sem sodeloval v agenciji ilab crossmedia, kjer sem po mojem razvil ljubezen do podrobnosti. Delal sem v San Franciscu, bil sem odgovoren za najbolj uspešni Social Media nastop na bančnem področju leta 2010, vodil sem projekte EU pri SGZ v Celovcu in vključen sem bil v raznih projektih v Avstriji in ZDA.

Moja pot kot podjetnik, in to, kar mi danes polni življenja,

nje, se je začela s tem, da sem soustanovil TEDxKlagenfurt in s tem dobil pristop do znanja in do čudovitih osebnosti po vsem svetu. Spoznal sem, da je mogoče vse to, kar si lahko v življenju predstavljamo in v kaj smo pripravljeni vložiti čas in energijo. Preveč smo omejeni v svojem mišljenju in vsak izmed nas lahko vodi življenje, o katerem sanja.

Od tega spoznanja naprej v letu 2013 sem do danes ustanovil šest podjetij – nekatere uspešno, druge manj, po sedmih letih sem izročil novi ekipi uspešno organizacijo TEDxKlagenfurt ter lansko leto ustanovil mednarodno iniciativo Moonshot Pirates, ki spodbuja mlade, da razmišljajo veliko, hodijo po svoji poti in začnejo razvijati ideje za boljše prihodnost po vsem svetu. Danes smo aktivni v več kot 30-ih državah in skupaj gradimo mednarodno gibanje za mlade in za boljše prihodnost za nas vse.

MAJA AMRUSCH-HOJA,
ustanovna ravnateljica (1. 9. 1990-1. 12. 2013) Dvojezične
zvezne trgovske akademije se spominja.

Retrospektiva

Osnova za ustanovitev Dvojezične zvezne trgovske akademije je z učnim jezikom slovenščine in nemščine je 7. člen Avstrijske državne pogodbe iz leta 1955, kakor tudi 2. člen prvega dodatnega protokola Evropske konvencije o človekovih pravicah. V njih je določeno, da imajo koroški Slovenci pravico do sorazmernega števila lastnih srednjih šol. Slovenski koroški organizaciji Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij sta zahtevali ustanovitev trgovske akademije za Slovence in s tem uresničitev tega ustavnega določila. Šele 17. februarja 1988 sta zvezna ministra Löschnak in Neisser zagotovila ustanovitev trgovske akademije s slovenskim in nemškim učnim jezikom v Celovcu. Posebej se je zavzemal za ustanovitev takratni poslanec državnega zbora Karl Smolle.

Zvezno prosvetno ministrstvo

je z odlokom 4. januarja 1990 sporočilo koroškemu deželnemu šolskemu svetu, naj se 30. januarja 1990 konstituirajo projektne skupine, ki jo je predlagal manjšinski sosvet za pedagoško pripravo ustanovitve Dvojezične trgovske akademije. Na prvi seji te projektne skupine sem bila izvoljena za predsednico. Sledilo je več sej, zadnja je bila 15. marca 1990 v prostorih deželnega šolskega sveta. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno in poslani kot predlog ministrstvu, ki je izdelalo zadevni vladni predlog. Na temelju tega predloga so v parlamentu tako rekoč v zadnjem trenutku, konec junija 1990, sprejeli zvezni zakon o spremembi manjšinskega šolskega zakona za Koroško. To je bila pravna osnova za Dvojezično trgovsko akademijo. Čeprav koroški deželni svet nato ni zaprosil za ustanovitev Dvojezične zvezne trgovske akademije, je takratna zvezna ministrica za pouk, kulturo in šport Hilde

Maja Amrusch-Hoja, ustanovna ravnateljica

Havlice, z odlokom 29. avgusta 1990 dekretirala Dvojezično zvezno trgovsko akademijo. Tako se je lahko pričel pouk s šolskim letom 1990/91.

V začetni fazi in prvih letih ni bilo vse enostavno. Šola je bila nekaterim dostikrat kamen spote in kritično obravnavana v medijih, deželnem in državnem zboru, tja do ovadbe proti moji osebi.

Vendar je bilo pionirsko delo uspešno: ureditev prostorov, organizacija dvojezičnih učbenikov, predvsem za gospodarsko poslovanje, sestava kompetentnega proforskega zbora, šolske kooperacije, izmenjava učencev, ustanovitev in delovanje Združenja staršev, IT infrastruktura, dislokacija prostorov, pregradnja in nadgradnja, sodelovanje z gospodarstvom in z domovi, projekti, adaptacija novih učnih načrtov, eksterna predavanja, šolske prireditve in partnerstva, letna poročila, evalvacije, uporaba portalov (digitalizacija), učne firme, certifikacije, udeležitev pri večjezičnih jezikovnih natečajih, športna tekmovanja, predstavitev na sejmi in dnevih odprtih vrat, ekskurzije, težiščna izobrazba, izvedba dvojezične mature, maturantski plesi, valet itd.

Pozitivni indikatorji, predvsem uspešni absolventi, zaupanje staršev, zadovoljni gospodarstveniki, ki so iskali kompetentne sodelavce, so pripomogli, da se

je Dvojezična zvezna trgovska akademija razvila v prepoznavno institucijo z mednarodnim ugledom, sprva na osnovi mednarodnih šolskih kooperacij, pozneje po večjezičnem, regionalnem ali globalnem poslovanju absolventov. Vedno se je prilagajala zahtevam družbe in gospodarstva ter izzivom nove tehnologije in je omogočila vstop za razne študije na univerzah in visokih šolah.

Tako je Dvojezična zvezna trgovska akademija prebrodila trideset let uspešnega pedagoškega dela in je tudi v času nepričakovanih izzivov zmožna premostiti ovire in iskati nove možnosti za prihodnost. V mladih je prihodnost in vsaka investicija v mlado generacijo se takoj in predvsem dolgoročno obrestuje z najboljšo rentito.

Za tridesetletnico Dvojezične zvezne trgovske akademije naj sprejme najboljše želje vsa šolska skupnost, profesorji, angažiran ravnatelj Hanzi Pogelschek, učenci, starši, absolventi in vsi šolski partnerji, ki sodelujejo in podpirajo to pomembno ustanovo, ki naj ostaja zvesta svojim načelom medkulturnega učenja v prid mednarodnemu delovanju v združujoči se Evropi s ciljem obstoja proti konkurenci na globalnem trgu.

JOSEF OGRIS-MARTIČ
PRESEDNIK ZDRUŽENJA STARŠEV

Združenje staršev

Šola na dobri poti

Mi starši spremljamo svoje otroke pri izbiri šole, jih podpiramo in soodločamo pri izbiri šole. Ta izbira je za izobrazbo mladega človeka na življenjski poti pomembna odločitev. Kdor se odloči za Dvojezično TAK, ima na voljo široko ponudbo in dobi večjezično gospodarsko, kulturno in osebno izobrazbo. To učencem zagotavlja obrtno dovoljenje in pravico do študija.

Učencem se ponuja možnost, da pokažejo svoje znanje in si pri obvezni praksi pridobijo vpogled v poklicno življenje. Dvojezična TAK idealno združuje učenje in prakso. Tudi kooperacija s HTL Lastenstrasse odpira učencem nove poti učenja in usvajanja znanja. V današnjem času ni mogoče odmisli mednarodne izobrazbe in mednarodnih odnosov ali ekskurzij, praks (Erasmus) in potovanj.

Ker šola ni velika, je zavzetost učiteljev še posebej pomembna in ima odločilen vpliv. Zahvaljujem se vsem učiteljem in učiteljicam za trud in za angažma v vsakdanjem pouku. Hvala vsem učenkam in učencem za sodelovanje pri učenju in za disciplino. Diskusije v šolski skupnosti so mi zelo dobro v spominu, posebej ker učenci odpirajo drug pogled na bistvene tematike. Upam, da bo živahna diskusija živela še naprej.

Ob 30-letnici šole veljajo čestitke ravnateljju in vsemu učiteljskemu zboru. Nadaljujte pot, šola je na zelo dobri poti in je dobro zapisana pri gospodarskih ustanovah na Koroškem.

IRMI PAULITSCH
MATURIRALA 2003

Na trgovsko akademijo sem se vpisala zaradi jezikov, ki jih poučujejo: slovenščina, nemščina, angleščina in italijanščina.

Šolo imam v zelo lepem spominu, ker smo uresničili veliko projektov pri raznih predmetih, to mi je zelo ugajalo. Všeč mi je bilo, da nismo bili samo v razredu, temveč tudi na terenu.

Potem sem šla študirat v Gradec, kjer sem na pedagoški smeri zaključila študij ruščine in slovenščine.

Sedaj sem referentka Katoliške mladine. Mislim, da je učenje vseživljenjski proces in da koristi vse, kar se kdaj naučimo. Na trgovski akademiji sem dobila veliko jezikovnega in gospodarskega znanja. Če zaključis takšno šolo, drugače razmišljaš, bolj strateško.

TANJA ROGAUNIC
MATURIRALA 2003

Šolanje na TAK so mi svetovali starši. Rekli so, da pripravlja šola tako na poklic kakor tudi na študij. Na dnevu odprtih vrat se mi je šola zdela simpatična, tako da sem se po nižji stopnji na Slovenski gimnaziji odločila nadaljevati šolanje na TAK.

Po maturi sem se preselila z Radiš na Dunaj in študirala publicistiko in zgodovino. Tako tudi še zdaj živim na Dunaju. Poklicno sem ubrala kreativno pot, pišem snemalne knjige in delam dokumentarne filme. Poleg tega pripravljam tudi radijske oddaje za oddajnik Ö1.

To, kar sem se naučila na TAK, mi pride pravzaprav vsak dan v prid. Pri tem mi najbolj koristi: deseterstno tipkanje. Tudi italijanščino in angleščino uporabljam redno v poklicnem življenju.

DEJAN ZWITTER
MATURIRAL 2004

Za šolanje na TAK sem se odločil, ker me je že kot otroka zanimalo gospodarstvo in sem želel pridobiti ustrezno znanje, ki mi bo kasneje v življenju v pomoč pri svoji poklicni poti. Tudi za jezike in računalništvo sem se zanimal, tako da je bila zame TAK prva izbira.

Čas v šoli spada (do sedaj) med najlepše mojega življenja – še posebej lepe spomine imam na razredno skupnost, kakšno šalo, ki smo si jo privoščili s profesoriciami in profesorji, in seveda pridobljeno znanje, ki me še danes bogati.

Po TAK sem opravil študija ekonomije ter ekonomije in prava v Celovcu, ob študi-

ju pa sem pričel kot študent delati na praksi v skupini Wietersdorfer, družinskem podjetju s sedežem v Celovcu, kjer sem zaposlen še danes. Kot finančnik sem odgovoren za divizijo Alpacem, ki se ukvarja s proizvodnjo in prodajo cementa in betona v Avstriji, Sloveniji in Italiji in ob tem letno ustvari s 650 zaposlenimi okoli 180 milijonov prihodkov.

Poleg strokovnega znanja mi je še posebej koristilo pridobljeno znanje jezikov od italijanščine, angleščine pa do hrvaščine – znanje maternega jezika poslovnega partnerja je osnova za poglobljeno razumevanje potreb in želja, posledično pa za uspešno in dolgoročno sodelovanje.

TATJANA FEINIG,

profesorica slovenščine in angleščine na Dvojezični trgovski akademiji se spominja, kako je prvič stopila v konferenčno sobo.

Moja šolska leta ...

Bilo je leta 1992, ko sem po petih letih poučevanja na Trgovski akademiji Velikovec in letu postgraduate študija na dunajski univerzi vstopila v konferenčno sobo svoje »nove« šole. Zelo prijazno sem bila sprejeta s strani ravnateljice in učiteljev. Proforski kolegij je bil majhen, saj smo imeli takrat šele tri letnike, učenci in učenke pa so bili izredno marljivi.

Zdelo se mi je, da se vsi zavedajo posebnosti naše Dvojezične trgovske akademije, na kateri slovenščina lahko živi kot enakopravni pogovorni jezik, učni jezik in uradni jezik – kjer ni samo dodatek mainstreamu, temveč je postala enakopraven element na izobraževalni poti dijakov in dijakinj.

Veliko truda s strani koroških slovenskih šolnikov, politikov in zagovornikov in zagovornic s strani nemško govorečih je bilo vloženega v ustanovitev te naše šole, saj je koroška politika tistih časov zavirala ustanovitev nove dvojezične srednje šole. S pomočjo dunajske zvezne vlade je ustanovitev leta 1990 končno uspela, nadaljnjemu razvoju HAK-TAK pa nič ni več stalo naproti.

Tako je iz treh kmalu zraslo pet letnikov in že so se bodoči maturantje skupno z Združenjem staršev lotili organizacije prvega maturantskega plesa v Domu glasbe – sredi Celovca. To je bil res poseben dogodek! Seveda smo tudi prve maturitetne izpite – profesorji in dijaki – pričakovali z velikim ponosom, po uspešno opravljenih zrelostnih izpitih pa smo si vsi zelo oddahnili, potem pa veselili.

Število dijakov in profesorjev je stalno naraščalo, zmanjkovalo je prostorov, še posebej tako imenovanih »funkcijskih«, v katerih poteka pouk računalništva in tudi učna podjetja potrebujejo svoje učilnice. Sledil je čas »dislociranega« pouka v nekdanjem Modestovem domu, v katerem je bilo nastanjenih nekaj razredov, spet drugi pa so ostali v prvotni stavbi skupno Slovensko gimnazijo. Tako smo se vozili k pouku iz enega poslopja v drugega in spet nazaj. V doglednem času

smo dobili v obliki nadgradnje stavbe sodobne prostore za pouk, upravo in tudi lepo konferenčno sobo. Seveda to ni bila edina pregradnja zadnjih let, sledila ji je pred nekaj leti še temeljita obnova celega šolskega centra – Slovenske gimnazije in Dvojezične trgovske akademije, saj morajo šolska poslopja ustrezati standardom časa.

Ob vseh teh zunanjih dejavnostih pa znotraj šole poleg obveznega učnega načrta potekajo nešteti projekti, sodelovanja pri govorniških in tudi gospodarskih natečajih, ekskurzije v sosednje in bolj oddaljene kraje, sodelovanja z raznimi šolami, gospodarskimi ustanovami, kulturnimi društvi, raznimi manjšinskimi ustanovami, in še bi lahko naštevala ...

Posebna izkušnja zame je bilo intenzivno sodelovanje naše šole z dvojezično gospodarsko srednjo šolo v brazilskem Minasu Gerais, izmenjavo učencev, pa tudi s skupnimi uradnimi sestanki z vodstvom obeh šol.

Iz sredstev avstrijskega kulturnega bidžea smo financirali številne kulturne projekte, sodelovali pri prezentacijah šol, tukaj mi je ostala še posebej v spominu udeležba pri projektu Sinn und Sinne in der Schule leta 1998, kjer naj bi šole s poklicnim izobraževanjem uresničile kreativni projekt. Takrat smo zelo uspešno nastopili z gledališkim prizorom Paket na cesti,

Gledališko-glasbena predstava 2.A letnika 98/99 z naslovom »Paket na cesti«, ki se spremeni v poštni avtobus, v katerega vstopajo ponoreli učenci, ki namesto v šoli prispejo na planetu.

Ta izredno domiselna predstava marca 1999 v slavnostni dvorani WIFI-ja v Celovcu v sodelovanju dijakov, profesorice in dveh profesionalcev je doživela zelo veliko pohvale in odobravanja s strani organizatorja Deželnega šolskega sveta, časopisja, kot tudi s strani številne publike.

za katerega smo poželi veliko pohvale, saj je navdušil tako organizatorje kot publiko.

Tako je bila v vseh teh letih delovanja Dvojezične trgovske akademije šola zelo aktivno prisotna tako na šolskem področju kot tudi na družbeno-manjšinskem področju. Pridobila si je izjemen ugled na domačih tleh kot tudi v sosednjih deželah. Ljudje vedo, da ta šola obstaja, da je na Koroškem samoumevno, da se mladi ljudje izobražujejo enakovredno v jeziku slovenske narodne skupnosti in seveda tudi v nemškem jeziku. Šolo obiskujejo poleg koroških Slovencev in Slovenk tudi mladi iz drugih držav, saj so spoznali, da je ta tip šole za njih edinstvena možnost za kakovostno gospodarsko, jezikovno in splošno izobrazbo.

V duhu odprtosti in dobrega sožitja je Dvojezična zvezna trgovska akademija seveda namenjena tudi mladim iz nemško govorečih družin. Prepričani smo, da so učenje jezikov, gospodarskih ved in splošna izobrazba pomemben dejavnik za uspeh v prihodnosti.

Dragi bralci in bralke, če vas vprašajo za nasvet, svetujte mladim iz naše regije, še posebej pa Koroščem in Korošicam, da se poslužijo možnosti šolanja na tej izjemni izobraževalni ustanovi z edinstvenim profilom, navedenim na potrebe sodobnega časa.

MICHAEL KOREN
MATURIRAL 1997

Šola na dobri poti

Z velikim veseljem se spominjam svojega časa, ki sem ga preživel na Dvojezični zvezni trgovski akademiji v Celovcu. Kot otrok slovenske narodne manjšine sem precej spoznal, kaj vse potrebujemo za uspeh v življenju – jezikovno kompetenco, znanje in odprtost do drugih kultur, dobro, široko in solidno izobrazbo – ne nazadnje pa tudi dosledno delo.

V vseh teh letih šolanja na Dvojezični zvezni trgovski akademiji sem tudi občutil veliko »pionirskega duha« ustanoviteljev, kajti pouk je še vrsto let potekal v dislociranih prostorih v Modestovem domu, ki nam je vsem nudil drugi dom in zame še zdaj predstavlja magično skrinjico za številna lepa doživetja, ki jih ne bi hotel pogrešati. Ta začetni čas – obiskoval sem tretji letnik po ustanovitvi – me je skozi vse dosedanje življenje tudi opominjal na dejstvo, da je treba vlagati veliko prizadevanja in energije v cilje, ki smo si jih vsi zastavljali. Dvojezična zvezna trgovska akademija brez tega truda danes ne bi bila uspešna zgodba, ki jo vidim, če si ogledam vse, kar se je od samega začetka pa prav do danes vse ustvarilo.

Po končani maturi leta 1997 sem se vpisal na celovško univerzo in študiral ekonomijo. Študijska pot me je po nekaj časa vodila tudi v gornjeavstrijski Linz, ki sem ga zapustil leta 2005, da bi se pridružil banki Kärntner Sparkasse v Celovcu. Strast za

bančništvo je vzklila v nekaj letih počitniškega dela v Kärntner Sparkasse. Po dveh letih kot svetovalec za fizične osebe sem dobil priložnost, da se preizkusim kot vodja segmenta za poslovanje z majhnimi podjetji. Prav v tem segmentu sem se mnogokrat spominjal časa v Dvojezični zvezni trgovski akademiji, ker se mi je zgodba začela pozitivno ponavljati. Po štirih letih me je poklicna pot pripeljala k vodenju poslovnih enot Celovec jug (Rosentaler StraÙe in Vetrinj), kjer sem se izpopolnjeval glede vodstvenih veščin ter menedžmenta, tako da sem se na začetku leta 2018 odločil, da se pridružim ekipi Banke Sparkasse v Ljubljani. Vodim sektor poslovanje s prebivalstvom, kjer sem odgovoren za poslovni uspeh banke glede poslovne mreže 10 poslovnih enot. Z velikim veseljem in ponosom sem odgovoren za približno 90 sodelavcev.

Nešteto krat razmišljam, da sem bil v svojem življenju deležen veliko sreče. Najbolj bi izpostavil jezikovno in kulturno kompetenco ter pripravljenost do sprememb, kar mi jih je posredovala družina, prijatelji in šolske ustanove – med drugim tudi Dvojezična zvezna trgovska akademija v Celovcu. Brez teh kompetenc bi bil moj lasten razvoj popolnoma drugačen, in ne bi bil v položaju, v katerem sem danes, ki mi omogoča uresničitev svojih življenjskih ciljev in ne nazadnje tudi sanj.

MONIKA HIRSCHBÖCK
MATURIRALA 2004

Želela sem si splošno in višjo trgovsko izobrazbo, s katero imam več možnosti v življenju. Takrat se nisem vedela, kako se bo razvila moja pot. Zanimalo me je predvsem delo z računalnikom ter celotno gospodarsko področje in zato sem se odločila za to šolo. Še danes sem srečna, da sem bila dijakinja trgovske akademije.

Preselila sem se na Štajersko in nisem imela težav, da bi zbirala službene izkušnje. Začela sem kot poslovna sekretarka. Ker mi podjetje ni bilo všeč, sem menjala v veleprodajo gostinske opreme. Tam sem kot referentka delala z dobavitelji z vsega sveta, predvsem iz Italije, ter sem bila tudi odgovorna za franšizno podjetje v Sloveniji. Čez nekaj časa sem v zelo uspešnem

mednarodnem podjetju dobila možnost za razvoj slovenskega trga. Tako sem sprejela izziv in zapustila prejšnjo službo ter uspešno vodila delovno skupino, s katero sem skupaj zgradila slovenski trg za izdelke tega podjetja. Leta 2009 sem rodila prvega sina. Dobila sem še dva otroka in tako sem bila sedem let doma. Po starševskem dopustu sem takoj našla novo službo v graškem otroškem muzeju FRida & freD. Tukaj delam v pisarni in sem odgovorna za računovodstvo, organizacijske zadeve in vse, kar se tiče števil. Podjetje in delo sta mi zelo všeč, tudi zaradi tega, ker vsak dan vidim otroke, ki pridejo k nam. Delo je tudi zaradi številnih različnih projektov zelo raznoliko in predvsem to dejstvo meni zelo od-

govarja.

Celotno znanje s TAK je bilo zelo koristno za mojo osebno in poklicno pot, čeprav si takrat ne bi mislila, da bom nekoč delala v računovodstvu. Učila sem se kritično razmišljanje, jezike, ljubezen do prava in vse, kar se tiče trgovskega področja. Vse to sem lahko dobro uporabljala v svojem poklicu in tudi v upravnem odboru gledališke družbe, kjer sem bila nekaj let aktivna. Hvaležna sem svoji družini, ki mi je to omogočila in predvsem profesorici in profesorjem, ki so me v mojem šolskem času podpirali in mi posredovali orodje za uspešno življenje. Dobila sem zelo dobro izobrazbo, tako da imam na osnovi tega še danes vse možnosti.

DARJAN ALEKSIĆ
MATURIRAL 2007

Po končani osnovni šoli sem želel nadaljevati šolanje, odločilna zame je bila dobra izobrazba ter dvojezičnost, ki jo je TAK tudi ponujala.

Po maturi sem bil pri vojakih, potem sem pol leta igral samo nogomet.

Od 1. 9. 2008 do 31. 12. 2014 sem bil zaposlen na Zvezi Bank (sedaj Posojilnica) in od 1. 1. 2015 sem bančni svetovalec pri Kärntner Sparkasse v Celovcu.

Pridobljeno znanje na področju gospodarstva in jezikov mi ravno na Koroškem zelo pride prav. Za to sem tudi zelo hvaležen.

MARTIN KELIH
MATURIRAL 2008

TAK se mi je v tistem času zdel najbolj primerna šola, na kateri si nabereš znanje za poznejši vstop v poklicno življenje. Od znancev, ki so šolo obiskovali in zaključili, sem dobil pozitivne odmeve. Pa tudi veliko sošolcev se je odločilo za TAK, tako da odločitev ni bila težka. Na vsak način pa sem hotel ostati na šoli, kjer sem se lahko izobraževal tudi v slovenskem maternem jeziku. Zaposlen sem pri Mohorjevi družbi v Celovcu kot hišni upravitelj. Poklic je zelo raznolik. Znanje, ki sem si ga nabral na Dvojezični trgovski akademiji, vsekakor lahko zelo dobro uporabljam in mi je v korist.

V središču verouka so dijakinje in dijaki s svojimi življenjskimi in verskimi izkušnjami, ki jih skupno osvetljujemo z Jezusovim veselim sporočilom. Na ta način prispeva verouk, da dijakinje in dijaki

♥ sebe bolje razumejo, ♥ bolj jasno zaznavajo odnose, ki jih živijo ♥ globlje odkrivajo korenine krščanske vere (Sveto pismo) in poglobljajo spoštovanje do drugih veroizpovedi ♥ razvijajo in uresničujejo ljubezen do bližnjega v konkretnih solidarnostih pobudah ♥ svojo vero živijo in praznujejo skupaj z drugimi.

Skupaj z drugimi predmeti prispeva katoliški verouk, da se mladi osebno razvijajo v skupnosti. Njihova poklicna in splošna izobrazba prejema duhovno dimenzijo, ki daje življenju enkratnost in globlji smisel. Zato so tudi pomembna skupna obhajanja svetih maš z dijakinjami in dijaki Slovenske gimnazije – na začetku šolskega leta, pred praznikoma božič in velika noč in pred podelitvijo spričeval. Prav posebno zahvalno sveto mašo pa obhajamo z maturantkami in maturanti, ki se skupaj s svojimi starši zahvaljujejo za uspešno prehojeno izobraževalno pot na Dvojezični trgovski akademiji.

HANZEJ ROSENZOPF

Ekskurzije

V teku šolskega leta se podamo z dijakinjami in dijaki na različne ekskurzije. Skupna potovanja nas povezujejo in odpirajo za globlja življenjska in verska vprašanja.

V Assisiju hodimo po stopinjah sv.

KATOLIŠKI VEROUK na TAK

Da bolj jasno zaznavamo odnose, ki jih živimo

Frančiška in v Turinu odkrivamo lik Janeza Boska, duhovnika, ki je svoje življenje posvetil mladim.

Na Poljskem so v središču naše pozornosti mesti Krakow in Wadowice, kjer se je rodil papež Janez Pavel II., ter koncentracijsko taborišče v Auschwitzu, ki govori o grozotah in drobnih gestah solidarnosti in upanja.

V Rimu in Firencah se soočamo z antično zgodovino, začetki krščanstva ter z umetnostjo, ki jo je navdihovalo sporočilo Svetega pisma.

V izjemnem letu pandemije, ki je za nami, smo začutili profesorji verouka pri dijakih potrtost, ker nismo mogli izpeljati vseh ekskurzij. To dokazuje, da so veroučne ekskurzije postale s časom nepogrešljiv del šolskega leta na trgovski akademiji.

Izbor projektov

PROJEKT »RESPECT4CULTURES«

Dvojezično trgovsko akademijo obiskujejo dijakinje in dijaki različnih narodnosti (avstrijsko, slovensko, hrvaško, bosansko, makedonsko, srbsko, poljsko, ...). Ta raznolikost predstavlja velik izziv tudi za šolski vsakdan. V krepitvi medkulturne kompetence, ki sloni na sposobnostih empatije, sprejemanja drug drugega in ljubezni je pot, ki ustvarja prijazno okolje medsebojnega spoštovanja. V tem projektu so dijakinje in dijaki 2 C razreda pri verouku v letu 2018 razmišljali o stebrih medkulturne kompetence ter odkrili v spoštovanju ključ za uspešno medkulturno in mednarodno srečevanje. Film Respect4cultures (<https://www.youtube.com/watch?v=lZusKV23Nyw>), ki je nastal s pomočjo Sabine Zwitter-Grilc, prikazuje aktualna spoznanja.

PROJEKT »COEXIST 2.0«

Zadnji teden v aprilu 2019 je na Plešivcu potekalo zanimivo srečanje mladih. Izmenjave se je udeležilo okoli 40 mladih iz Srbije, Bosne in Hercegovine in Avstrije. Med njimi tudi dijaki TAK. Tema tedna je bila CoExist ali medverski dialog. Spoznavali smo temelje vseh udeleženi religij: islama, pravoslavne Cerkve ter rimsko-katoliške Cerkve. Z različnimi delavnicami in pogovori

smo se učili sprejemanja in podirali svoje predsodke o »drugčnosti«. Vendar so se kljub pestremu programu in »resni« temi v prostem času, ob igranju kart med nami spletla nepozabna prijateljstva. Tudi s tem smo dokazali, da je CoExisting mogoče, če smo le odprti za »drugčnosti«. »Our differences are smaller than our similarities« (Rebeka Albreht).

DUHOVNE MISLI - ORF

V okviru verouka so učenke in učenci pripravljali vedno znova duhovne misli za jutranjo oddajo Slovenskega sporeda ORF.

»INCLUSIA«

Veliko ljudi govori o prizadetih ljudeh, o ljudeh z Downovim sindromom kot o slabi stvari in obsoja takšne ljudi, ker ne ustrezajo njihovim osebnim idealom. Da bi predsodke nekako uspeli premagati, smo v okviru projekta Inclusia, ki je potekal na naši šoli, dobili enkratno priložnost, da jih spoznamo. Moram omeniti, da so bili rezultati tega projekta izjemni, saj smo uzrli veliko nasmejanih obrazov, polnih pozitivne energije, ki se je kar širila naokoli in ves prostor napolnila z entuziastičnim ozračjem, ki ga ne bomo zlahka pozabili. Ugotovili smo, da so ljudje, na primer z Downovim sindromom izredno dobrosrčni, ne poznajo zlobe in krutosti tega sveta.

KLARA HOJAN IN TIA REMŠKAR

DOMINIK KERT

PROFESOR ZA GOSPODARSKE PREDMETE

Kako sem prišel na HAK-TAK

Že tretje leto sem živel v Salzburgu in nisem imel namena, da bi od tam odšel. Delovno razmerje pri Holland Blumen Mark pa se je nenadoma končalo in iskal sem novo službo. Od številnih prošenj za delovno mesto na podjetja na Salzburškem sem dobil nazaj samo odklonitve. Le ena prošnja ni šla v Salzburg.

Ko sem se leta 2000 preselil iz Salzburga nazaj v Celovec, je bilo to zame nekaj novega. Res ni bila moja prva in srčna želja, da se preselim iz meni dragega Salzburga nazaj na Koroško. Zavedal sem se, da me nazaj vodi Bog. Kako to? Naučil sem se namreč zaupati v Božjo besedo in moliti, kajti začel sem svoje življenje živeti v povezanosti z Jezusom in imeti ob sebi tistega, o katerem je pisano, da je »Čudoviti svetovalec, močni Bog, Oče večnosti in kralj miru« (glej: Izaija 9,6). In kako mi je svetoval, da se nisem mogel načuditi – do danes!

Od tedanje ravnateljice sem dobil le ustno zagotovilo, da lahko začnem. Delovne pogodbe mi ni mogla dati. Toda preseliti se bi moral že prej. Tako sem pokleknil in vprašal Boga: Ali naj se preselim v Celovec ali ne, in ga prosil, naj mi pove, kaj v njegovi Besedi naj preberem, da dobim njegov odgovor. »Preberi poglavje 12 v Apostolskih delih« je odgovoril. Ko sem začel prebirati poročilo o Petru in kako ga je Bog peljal iz njegovega okolja v drug kraj, mi je bilo, kakor da meni pravi, da naj tudi jaz storim, kakor je storil Peter: »Sporočite to Jakobu in bratom!« Nato pa je odšel in odpotoval v drug kraj (Apd 12,17b). Sporočil sem prijateljem v Salzburgu, da se bom preselil v Celovec. Hitro sem našel apartma v Celovcu in se preselil tja v upanju, da bom septembra začel službovati na Dvojezični zvezni trgovski akademiji. In bilo je tako.

Hitro so minevala leta poučevanja, stiki z drugimi šolami, s podjetji in gospodarskimi ustanovami so se utrjevali, dijakov je bilo čedalje več na šoli in s tem tudi več dejavnosti. Vodstvo je prevzel angažirani ravnatelj Hanzi Pogelschek. S tehnično opremo omogoča več kakor marsikatera druga šola. S pregradnjo je postala svetlejša, tu je ozračje modernosti z vsemi prednostmi in slabostmi. Nove strokovne smeri na šoli so zelo zanimive in perspektivne za mlade, učiteljski kolegij je mlad. To govori za šolo. Trenutno pa se vsepovsod dogaja preobrat, tudi v šolah. S poukom na daljavo je poučevanje dobilo še močnejšo digitalno usmeritev, ki odpira nova vrata, nove možnosti, ki so kdaj dobre, kdaj pa tudi zavajajoče. Vse to ima svoj prostor in čas, vendar pa naj bi bilo podrejeno pomembnemu, to je osebnemu stiku.

Šola HAK-TAK pa naj bo naprej kraj, kjer se družijo staro in mlado, zrelo in nezrelo, da se učimo spoštovanja, obzirnosti in si pridobimo poleg strokovnega znanja in praktičnih veščin tudi srčno modrost.

Upaj si vstopiti skozi vrata HAK-TAK, pozanimaj se, morda je šola primerna prav zate!

URŠKA KLANČNIK
MATURIRALA 2008

Kljub temu da pri ranih 14-ih letih nisem točno vedela, česa si želim po osnovni šoli, sem vedela, da si želim nove izkušnje. Na srečo mi ni bilo treba dolgo iskati, saj sem se v TAK zaljubila že na dnevu odprtih vrat in se še isti dan odločila, da bom svoje šolanje nadaljevala v Celovcu. Svoje odločitve nikoli nisem obžalovala, saj mi je znanje, ki sem ga v petih letih pridobila na TAK, zelo pomagalo tako pri nadaljnji izobrazbi, kot tudi v poklicnem življenju.

Po maturi sem se za štiri leta preselila v Salzburg, kjer sem končala prvi del študija. V tem času sem prav tako za eno leto odpotovala v Ohio, ZDA, na izmenjavo. Naslednji dve leti sem preživela v Nemčiji, kjer sem zaključila magistriraj in se nato

preselila v Albany, NY, kjer sem pet let delala pri Nelson A. Rockefeller Institute of Government. Pot me je nato zanesla v bližino Bostona, MA, kjer trenutno živim in delam pri International Institute of New England.

Mojih pet let na TAK me je zelo dobro pripravilo na nadaljnji študij in poklicno življenje. Večzičnost je v današnjem poslovnem svetu zelo pomembna in obvladovanje angleščine, nemščine in seveda slovenščine mi je prišlo zelo prav. Prav tako sem spoznala, da je moje znanje na področju informacijske tehnologije, s katerim sem se prvič seznanila na TAK, dalo osnovo za vse nadaljnje podvige. Vsakemu učencu, ki se trenutno odloča, kje nadaljevati šolanje, bi TAK zelo priporočala.

STEFAN DOMEJ
MATURIRAL 2010

Za šolanje na TAK sem se odločil, ker sem si želel pridobiti gospodarsko znanje za bodoče delo na naši kmetiji. Rad se spominjam šolskih let, ki so bila polna dobrih prijateljskih odnosov in zanimivih ekskurzij.

Po maturi na TAK in po civilni službi pri Krščanski kulturni zvezi sem opravil strokovni izpit iz poljedelstva in gozdarstva. Sedaj pa skupaj z očetom vodiva kmetijo v Rinkolah, kjer se ukvarjamo v glavnem s poljedelstvom, prašičerejo ter gozdarstvom.

Kot kmet si samostojni podjetnik in meni široko strokovno in jezikovno znanje, ki sem ga pridobil, koristi pri vsakodnevnih izzivih.

MARKO OGRIS
MATURIRAL 2012

Ko sem končal 4. razred na Slovenski gimnaziji, sem se odločil za Dvojezično trgovsko akademijo, ker sem se hotel izobraziti dvojezično tudi na gospodarskem področju.

Po trgovski akademiji sem bil pri vojaki in potem sem začel delati v naši gostilni »Ogris-Miklavž«, v kateri delam do danes.

Med tem sem pa tudi naredil izobrazbo za somelierja za vino, pivo ter kavo in končal izobrazbo za mojstra.

Vsak dan uporabljam in potrebujem ekonomsko strokovno znanje, ki sem se ga naučil na trgovski akademiji.

PROJEKT M.A.J. – Mreža (mladi) Alpe Jadran 2020

Inkubator proaktivnih zamejskih Slovencev

20. novembra 2020 so mladi lahko sodelovali na zaključni prireditvi M.A.J. z gostoma ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Heleno Jaklitsch in Sašem Avsenikom (ansambel Saša Avsenika).

Projekt M.A.J. je namenjen mladim iz zamejstva, ki se želijo povezovati, sodelovati in jih družijo ljubezen do slovenskega jezika.

Projekt koordinirajo štiri zamejske organizacije (po abecednem redu) Avstrija: SGZ – Slovenska gospodarska zveza v Celovcu, Hrvaška: Zveza slovenskih društev na Hrvaškem, Italija: SDGZ – Slovensko deželno gospodarsko združenje in Madžarska: RASK – Razvojna agencija slovenska krajina. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu projekt finančno podpira že od samega začetka.

Projekt proaktivne zamejske mladine poteka že 3. leto zapored in organizatorji se že veselijo M.A.J. 2021!

M.A.J. je predvsem priložnost za: ♥ medsebojno spoznavanje in družabnost, ♥ zabavo in skupno razmišljanje, ♥ spoznavanje uspešnih primerov razvojnih, kulturnih, podjetniških in zaposlitvenih

nih pristopov in priložnosti v regiji, ♥ ozaveščanje sposobnosti, virov in izkušenj, adutov in prednosti, ki jih imamo, ♥ osvajanje orodij in veščin potrebnih za uspešno nastopanje na odru življenja, ♥ ustvarjanje vizij razvojnega potenciala regije in njene mogoče prihodnosti.

Lani so organizatorji ter ostale zamejske organizacije, ki tudi aktivno sodelujejo (npr. SKS Planika – Kanalska dolina, SKD Gorski Kotar – Prezid, Pavlova hiša – Štajerska) aktivneje povezale tudi z dvojezičnimi šolami v regiji.

V Avstriji sta aktivno k projektu pristopili Dvojezična trgovska akademija iz Celovca in Slovenska gimnazija. Trgovska akademija (HAK-TAK) je aktivno sodelovala že leta 2018, ko je bil izveden projekt prvič. V letu 2019 so se dijaki HAK-TAK udeležili vseh štirih srečanj v zamejstvu: Porabje, Gor-

ski Kotar, srečanje na tromeji: Ziljska dolina – Kranjska Gora – Trbiž ter zaključne prireditve v Cankarjevem domu v Ljubljani. Dijake smo letos jutilja povabili na delavnico, kjer so lahko izrazili svoje želje po vsebinah in po obliki sodelovanja, ki jih bomo upoštevali pri pripravi projekta M.A.J. 2021. Na zaključni prireditvi M.A.J. 2020 pa so mladi sodelovali z glasbenimi prispevki in med njimi tudi dve dijakini iz HAK-TAK (Vokalna skupina Tambula: Biva svanca iz Ziljske doline).

Sodelovanje s šolami je za organizatorje projekta ključnega pomena, ne le zaradi promocije, temveč tudi zaradi strokovne pomoči in izvedbe.

Vesna Hodnik iz Slovenske gospodarske zveze v Celovcu (SGZ) je programska vodja projekta in je povedala: »V trenutni situaciji in v časih, ki prihajajo, bo smisel povezovanja in sodelovanja dobil nov pomen. Sodelovati na različnih področjih: interesno sodelovanje (slovenski jezik, regija, gospodarstvo, ...), sodelovanje z različnimi ustanovami (šole, združenja) ter družbeno odgovorno sodelovanje, ki se odraža v skrbi za naravo, za soljudi in ranljive skupine.«

Zaključna prireditev
po spletu

SIMONE HASCHEJ
MATURIRALA 2013

Gospodarstvo in delovanje podjetij sta me že v zgodnjih letih zelo zanimali. Tako sem izkoristila možnost izobraževanja na tem področju. Za starše in prav tako tudi zame je bilo pomembno, da se lahko v tej panogi izobražujem v lastnem maternem jeziku.

Mnogo sem doživela s kolegicami in kolegi in s profesorji med poukom, pri projektih in na naših izletih. Osebnostno sem celotnemu učiteljskemu zboru hvaležna,

da nam je omogočil tudi pouk zunaj stavbe trgovske akademije.

Med šolanjem na TAK sem odkrivala tudi drugo kreativno smer, in sicer glasbo. Tako sem se odločila za študij muzikologije in glasbene pedagogike v Gradcu. Med študijem me je pot spet vodila na Koroško, kjer sem začela študij na Pedagoški visoki šoli za dvojezično učiteljico.

Tudi v osebnem in vsakdanjem življenju mi koristi znanje, ki sem si ga pridobila na trgovski akademiji.

V poletnih počitnicah sem dolga leta delala pri recepciji v hotelu v Salzburgu. Gospodarska korespondenca, pisanje računov, knjigovodstvo in jeziki – skoraj vsak dan to uporabljam v svojem življenju in ne le samo v tem primeru v hotelu.

Se v prihodnosti mi bo izobrazba pomagala in odgovarjala na vprašanja, ki se bodo stavila v vsakdanjem življenju.

JONATAN WAKOUNIG
MATURIRAL 2013

Po nižji stopnji na Slovenski gimnaziji sem se moral – kot vsak dijak – odločiti, kako naprej. Ker me je že kot mladega fanta zanimalo gospodarstvo, posebej organizacija velikih projektov, sem se vpisal na TAK.

Ko sem leta 2013 maturiral, sem govoril slovensko, nemško, angleško, hrvaško in italijansko. Na TAK smo lahko učenci samoiniciativno izvajali projekte, npr. sami smo organizirali potovanja v Beograd in Sarajevo in se naučili biti samostojni. Samostojnost in zaupanje v lastne sposobnosti

sta bila osnova za uspešen zaključek masterskega študija na Dunaju. Brez znanja kulture in jezikov pa danes ne bi bil zaposlen pri enem največjih in uspešnejših podjetij Slovenije. To sem uspel, čeprav nisem bil zmeraj najbolj zgleden učenec, vsaj kar se tiče domačih nalog. Ali boste uspešni ali ne, je odvisno od tega, koliko truda vlagate v svojo izobrazbo.

V tem smislu vam vsem želim uspešno življenjsko pot in poguma za uporabljanje lastne glave!

KARL HREN
RAVNATELJ MOHORJEVE

Jubileji so vedno dobra priložnost za pogled v preteklost in za načrtovanje prihodnosti. Med zelo uveljavljene in priznane strukture koroških Slovencev sodi Dvojezična trgovska akademija v Celovcu, ki letos praznuje 30. obletnico svojega obstoja. Mohorjeva družba je bila od vsega začetka tesno povezana s to šolo, saj se je kot dvojezična kulturna in gospodarska ustanova zavedala pomembnosti dvojezične ekonomske izobrazbe za slovenski koroški naraščaj.

Sodelovanje Mohorjeve z Dvojezično trgovsko akademijo poteka na različnih ravneh: od raznih šolskih prireditev, na katerih sodelujejo predstavniki Mohorjeve, prek vsakoletne maturitetne pro-

slave TAK, ki poteka v Mohorjevi hiši, do znanstvenih konferenc Mohorjeve, ki jih redno obiskujejo tudi dijakinje in dijaki TAK. Najpomembnejše za obe strukturi pa je sodelovanje na dveh področjih: na področju šolskih knjig, saj je marsikateri učbenik nastal v sodelovanju profesorice in profesorjev TAK z Mohorjevo založbo, ter na področju domovske oskrbe dijakinj in dijakov TAK, saj živijo številni izmed njih v Slomškovem domu. Mislim, da sodelovanje na vseh teh področjih poteka zelo dobro in je v veliko korist dijakinj in dijakov.

Seveda pa je treba poleg pogleda na dosedanje delo usmeriti pogled tudi v prihodnost. Glede prihodnosti mislim, da je bila okrepitev izdajanja slovenskih učbenikov za šolsko izobrazbo na TAK in drugih dvojezičnih srednjih šolah še

posebej potrebna. Vsake pobude TAK in njenega učiteljskega zbora v to smer smo zelo veseli. Pri domovski oskrbi je prišlo pred kratkim do sprememb, saj se je Slomškov dom jeseni 2020 preselil na zelo lepo in prometno dobro dosegljivo lokacijo na Ainethovi ulici 10, kjer je kupila Mohorjeva dodatno poslopje. Skupaj s TAK in drugimi strukturami si prizadevamo, da bi mesto Celovec čim prej uredilo podhod pri vzhodni železniški postaji in bi bila s tem lokacija na Ainethovi ulici 10 neposredno povezana z lokacijo TAK.

Ob lepem jubileju iskreno čestitam Dvojezični trgovski akademiji za dosedanje pomembno delo na področju izobraževanja ter ji želim uspešen razvoj tudi v prihodnje!

REICHMANN

MOHORJEVA DRUŽBA je s šolo od vsega začetka tesno povezana.

Pomembnost dvojezične ekonomske izobrazbe

Pamela Glušič
profesorica

Sodelovanje pri projektu Nedelje ob njeni 90-letnici: živa številka 90 iz dijakin in dijakov HAK-TAK

Dijaki HAK-TAK in najvišji politični vrh: predsednik Republike Avstrije Alexander Van der Bellen in predsednik Republike Slovenije Borut Pahor

Mirjam Zwitter-Šlemic
profesorica

SEDANJA GENERACIJA NA ŠOLI

Na Dvojezični trgovski akademiji, kjer sem zaposlena od šolskega leta 2017/2018, poučujem nemščino in slovenščino. Vzoredno delujem tudi na Pedagoški visoki šoli Viktor Frankl na inštitutu za večjezičnost in transkulturno izobraževanje. Na omenjeni višji šoli mi je všeč medkulturna in internacionalna odprtost, saj našo šolo obiskuje precej dijakov iz sosednjih držav, predvsem iz Slovenije, od koder prihajam tudi sama.

Med drugim mi je, tudi zaradi mojega »porekla«, še toliko bolj pomembno, da se vsi dijaki, ne glede na to, od kod prihajajo, na šoli počutijo sprejete, in jim slednja ponuja tisto, kar so pričakovali in si želeli ob vpisu. Prav tako mi veliko pomeni kolegijski odnos med zaposlenimi, kar se mi zdi pomembno ne samo za dobro vseh dijakov, pač pa tudi za vzpostavitve in vzdrževanje kakovostnega delovnega okolja, ki ga potrebuje vsak izmed nas za uspešno rast in razvoj na kariernem področju. Upam, da lahko tudi sama trgovski akademiji dajem in vračam tisto, kar dobim »od nje« in si bom za to prizadevala ves čas svojega delovanja na tej šoli.

Daniel Gallob
4B

**»Kako naprej,«
sem se vprašal.
Sedaj vem!**

Po četrtem razredu na Slovenski gimnaziji se je zame postavilo vprašanje, kako naprej. Ogle dal sem si najrazličnejše šole in ko sem bil na ogledu Dvojezične zvezne trgovske akademije, sem bil prepričan, da bom na njej nadaljeval svojo šolsko pot. Ponudba, ki jo nudi šola, mi je popolnoma odgovarjala in zato je bila odločitev za to šolo zelo lahka.

V prvem letniku sem marsikaj pridobil na področju samostojnega dela, dodatnega urjenja vseh štirih jezikov in zelo zanimiv vpogled v svet gospodar-

skega življenja. Gospodarski svet je bil zame čisto novo poglavje, a kmalu sem spoznal, da se danes v glavnem vse odvija okoli nje. Da sem dobil pravi dostop do njega in začel tudi gledati kritično na to veliko področje, mi je bil do sedaj zagotovo ves naš profesorski zbor v veliko pomoč in oporo.

Ker moraš na naši izobraževalni instituciji do mature imeti tudi določene praktično opravljene ure, sem po uspešno zaključenem drugem letniku pridobil marsikatero izkušnjo v bančništvu. A ne le izpolnitev praktičnega dela, temveč tudi izleti, ekskurzije in tudi potovanja po vsej Evropi so del učnega načrta.

V tretjem letniku pa se je treba odločiti za težiščno smer, ki jo potem ubiraš do mature. Ker naša šola nudi štiri učne smeri, sem se kot aktivni športnik in kulturnik odločil za smer šport in kulturni menedžment. Prav v teh dveh strokah lahko kasneje uveljavljam

marsikaj od tega, kar mi sedaj nudi učni načrt prav za to smer. V poletnem času sem se v praksi pri davčnem svetovalcu lahko poglobil v svet števil in pravih ravnanj z njimi. Žal pa se čas pandemije ni izboljšal in tudi v prihodnje ne kaže preveč dobro, tako da sem četrty letnik na naši šoli začel z učenjem na daljavo. K sreči se je naša šola na ta poseben čas zelo dobro pripravila in pouk teče brez težjih problemov. Mislim, da ta način poučevanja in opravljanja svojih nalog privede do velike samostojnosti. Omeniti pa tudi hočem, da trenutna situacija negativno vpliva na razredno skupnost, ker trije tako pomembna srečanja s sošolci, kot tudi na socialne odnose nasploh. Upam, da se bo ta trenutno posebni čas spet spremenil v čas, ko se bom lahko brez pomislekov v šoli pripravljala na svojo maturo.

Prav v tem posebnem času pa se rad spominjam vseh doslednjih potovanj, ki sem jih bil deležen in že-

lim, da mi bodo ostali v lepem spominu. Predvsem obisk Španije in ogled vele-mesta Barcelona sta bili enkratni doživetji, ki bosta v meni zapustili globoke vtise.

Posebej vesel pa sem, da sem letos, preden je docela izbruhnil koronavirus, lahko v zgodnji vigredi še doživel ekskurzijo v Bruselj, Strasbourg in Luksemburg. V tem tednu sem lahko obiskal in si ogledal zanimivosti mesta Bruselj ter sedež evropske skupnosti. Prav tako sem prisostvoval zelo zanimivemu srečanju s slovenskimi poslanci v Bruslju. Posebej navdušen sem bil nad obiskom države Luksemburg, ker sem tam videl veliko zanimivosti in ker je tudi lepo vreme izredno vplivalo na dobro počutje v tej državi.

Prepričan sem, da sem si z odločitvijo za Dvojezično zvezno trgovsko akademijo izbral in usmeril pravo pot za prihodnost in da bom po zaključenih maturi in kot absolvent imel odprta vrata za uspešno poklicno pot, bodisi tu v domovini ali v tujini.

Timna Katz
5B

Odločila sem se za trgovsko akademijo, ker je bilo zame pomembno, da se moja izobraževalna pot nadaljuje na dvojezični šoli. Ker so me predmeti zanimali in so tudi prijatelji rekli, da je zelo dobra šola, sem se po 4. letniku Slovenske gimnazije odločila za trgovsko akademijo. Najbolj všeč mi je skupnost. Na šoli smo mladinci, ki prihajamo iz različnih držav in vsi se od vsakega naučimo nove stvari. Z učenci iz Slovenije se lahko na primer pogovarjam v slovenskem jeziku in tako tudi izboljšujem svojo slovenščino. Tudi ravnatelj in učitelji so vedno pripravljeni, da nam pomagajo. To je predvsem v časih virusa pomembna stvar. Če imamo vprašanja ali težave, se lahko vedno obrnemo nanje. Tako dobro sožitje med učitelji in učenci sem do zdaj res opazila samo na tej šoli.

Priporočam vpis na šolo. Naučila sem se veliko novih stvari, ki jih moje prijateljice iz drugih šol ne obvladajo. A tudi zaradi jezikovne izobrazbe je ta šola res enkratna. Učiš se kar štiri jezike, kar mi bo v prihodnosti gotovo odprlo veliko delovnih vrat.

MANUEL JUG
MATURIRAL 2016

Za šolanje na Dvojezični trgovski akademiji sem se odločil, ker sem želel pridobiti znanje na gospodarskem področju v kombinaciji z jeziki Alpsko-jadranskega prostora. Poleg tega je DTAK že tedaj ponujala atraktivna težišča, osebno pa sem izbral športni in kulturni menedžment.

Odločitev za šolanje na TAK je bila popolnoma pravilna, ker sem doživel zelo lep čas na tej šoli. Atmosfera na

šoli je bila pozitivna, pridobil sem zelo veliko znanja z različnih gospodarskih področij, šolal sem se štirijezično in doživel sem precej lepih potovanj z našim letnikom.

Še leta 2016 sem začel pedagoški študij germanistike in matematike. Trenutno sem tik pred zaključkom tega študija. Februarja 2019 pa sem postal poslovodni predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

Znanje s TAK mi koristi vsak posamezni dan. Pridobljene jezikovne kompetence mi pomagajo pri komunikaciji z različnimi osebami. Gospodarske kompetence, ki sem jih pridobil na TAK, pa mi koristijo predvsem v poklicu. Vedno znova opažam, da sem na tej šoli dobil dobro osnovo za moje poklicno in privatno življenje.

KATKA KARALIĆ
MATURIRALA 2017

Ker sem v Avstrijo prišla šele v starosti desetih let, se nikoli pred tem nisem učila nemškega jezika, sem v osnovni šoli imela še dodatno učiteljico nemščine, ki me je v 4. letniku seznanila z Dvojezično TAK. Hotela sem tako ali tako obiskovati trgovsko akademijo, vprašanje je bilo le, ali bo to HAK 1 ali dvojezična. Na koncu sem se odločila pravilno.

Resnično imam le najlepše spomine na pet let na HAK-TAK. Sklenila sem prijateljstva za vse življenje in se naučila še dva jezika. Veliko

smo potovali in izvedli veliko zanimivih projektov. Vedno se rada spominjam tudi odlične ekipe profesorjev.

Pot me je vodila do mesta z najvišjo življenjsko kvaliteto na svetu, na Dunaj na ekonomsko univerzo, kjer sem se vpisala na študij ekonomije in družbenih ved.

Če pred začetkom študija ne bi bila na TAK, bi bila pot precej bolj skalnata. Pravzaprav sem imela predavanja v zvezi z računovodstvom, v katerih so profesorji rekli: »Tisti, ki so bili na HAK, to že

vedo.« Poleg šolskega znanja se mi zdi, da sem se še veliko naučila za življenje.

Po zaslugi TAK sem imela tudi čast sodelovati z ekipo Nedelje in predstaviti Nedeljo v šoli. S tremi sošolci smo z Nedeljo naredili maturitetni projekt in nato napisali diplomsko nalogo. Cilj diplomske naloge je bil nagovoriti mlade bralce, posredovati literarno in verska čustva ter predstaviti pomen in vzdrževanje slovenskega jezika v Avstriji. Sodelovanje mi je osebno pomagalo bolje spoznati slovensko skupnost na Koroškem in njen pomen.

Anja Smolnik
5B

Šola me je naučila, da vztrajam

Pet let je minilo, odkar sem se odločila za nadaljnje šolanje na Dvojezični trgovski akademiji. Spomnim se, da sem komaj čakala prvi šolski dan. Vedela sem, da se začenja novo obdobje v mojem življenju in sem bila že vedno taka, da sem komaj čakala, kaj se bo zgodilo kot naslednje.

Da sem se odločila za TAK, je nekatero začudilo. Ljudje me poznajo z domačih odrov, poznajo me kot punco, ki rada ustvarja, poje, pridno hodi na vaje in se udeležuje marsikje. Tip šole trgovske akademije se torej ne 100-odstotno ujema z mojo osebnostjo. A to nikakor ne pomeni, da sem se odločila za napačno šolo. Ko gledam danes nazaj na tedaj 14-letno Anjo, sem vesela in ponosna, da sem se odločila za TAK.

S 14-imi leti se je težko odločiti, katera pot naj bi bila prava. Tudi jaz sem tedaj plavala med mnogimi opcijami za prihodnost. Odločila sem se za TAK, ker sem bila prepričana, da mi bo končna diploma v korist tudi, če se bom odločila za drugo pot. Kajti za vsak slučaj imam z zaključkom na trgovski akademiji vedno plan B v svojem življenju in znanje o gospodarstvu mi bo tudi v korist, saj smo vsi del gospodarskega sistema. S svojo odločitvijo pa se še danes popolnoma strinjam.

Življenje na TAK me je naučilo marsikaj. S tem pa ne mislim le nove snovi.

V prvih letnikih sem se zelo veliko učila. Snov ni najlažja in ni je malo. Predmeti so zelo zanimivi, včasih pa so lahko tudi bolj suhi kruh. Moje »gospodarsko mišljenje« se je moralo šele začeti razvijati in leto za letom se mi je zdelo vse lažje. Saj vemo, vsak začetek je malo težji.

Šola me je naučila, da vztrajam. Večkrat v življenju se zgodi, da kaj ne pride tako, kot si sam predstavljaš. Sploh ko si še tako mlad in tu pa tam še živimo v pravljicnem svetu. Naučila sem se znati v takih situacijah. Gotovo mi je tudi malo pomagala snov iz gospodarskega poslovanja »Krisenmanagement«.

Vsi vemo, da biti dijak/dijakinja ni enostaven poklic. Sploh v današnjem času pandemije. Ko pridejo preverjanja in šolske naloge na en kup, ko nas profesorji ne razumejo, ali ko se šolski dan preveč vleče, ko pridemo domov in nas čaka še cel kup dela ... Tudi to so spomini, ki nam bodo ostali. A poglejte – naposled smo oziroma bomo prilezli do cilja. In kar je najlepše, je to, kako smo se razvili, kako smo postali bolj odrasli, kako smo se spremenili vsak v svojo smer.

Tu in tam se nam je zlila kakšna solza, večkrat pa je napočil smeh. Ne samo med nami, dijaki, a tudi s kakimi profesorji. Ko gledam nazaj ... joj, kaj vse sem doživela! Rada se spominjam izletov, rada se spominjam občutka, ko sem prišla domov in mi ni bilo treba nič več narediti za šolo, rada se spominjam olajšave po odpisani šolski nalogi ali testu, klepeta in heca s prijatelji v pavzi, obiskov v kavarni, ko nam je kakšna ura odpadla, skupnih občutkov, ki so nas povezovali. Ne bom pozabila športnega tedna v Toskani, ne bom pozabila ude-

ležbe na govorniškem natečaju, ne bom pozabila, da sem dirigirala šolski zbor pri božičnici, marsičesa ne bom pozabila nikoli.

V teh petih letih sem se močno spremenila. Našla sem svojo pot in želim si uresničiti željo, ki me bo peljala v kreativno smer. Za tiste, ki so se tedaj začudili moji odločitvi za TAK: nisem nikoli nehala s svojimi dejavnostmi zunaj šole. Poglobila sem se in odločila za eno glavno smer. Močno se za to zahvaljujem našemu ravnatelju, gospodu Pogelschku, in svojim profesorjem. Kajti brez podpore s strani šole bi morala marsikaj črtati. Želim se pa zahvaliti tudi vsem, ki so mi pomagali in mi olajšali vsakdan v šoli. To velja posebej za vse moje prijatelje, ki sem jih spoznala na tej šoli, in tudi mojo družino.

»Die Schule ist eine Achterbahnfahrt der Gefühle,« bi rekla. Dobro in manj prijetne stvari so se nam dogajale in iz vsega se lahko kaj naučiš. Mnogi pravijo: »Zdaj se jeziš, ampak ko boš starejša, boš zelo rada gledala nazaj na šolski čas«. Počasi začnjam razumeti tiste, ki mi to pravijo. Tik pred koncem smo in zaključuje se nam obdobje, ki ga doživimo samo enkrat. Če bi vse doživljale lahko shranili nekje v kakem zakladu in si ga vsak čas odprli in se spomnili nazaj, bi bil ta zaklad verjetno ogromne velikosti.

Pred petimi leti se mi je zdelo še tako daleč do petega letnika, švup di vup, pa sem tik pred maturo, tik pred koncem in tik pred začetkom. Sedaj nas čaka le še nekaj mesecev do mature in do tedaj še mnogo dela in učenja. Zaključili pa bomo kar v posebnem času. Želim vsem, da bomo z uspehom zaključili in da bo vsak odkorakal z veseljem in s srečo na novo pot.

REICHMANN

Damjan Smrtnik
4A

Star sem 17 let in trenutno obiskujem 4. letnik Dvojezične trgovske akademije v Celovcu. Za šolo sem se odločil kratkoročno na dnevu odprtih vrat. Zelo sem se zanimal za težišča, ki jih ponuja šola. Na začetku nisem bil prepričan, če je to bila prava odločitev. Že prvi dan sem se počutil zelo dobro in v teku časa lahko rečem, da je bila to popolnoma pravilna odločitev. Profesorji so zelo prijazni ter kompetentni in nam zelo dobro posredujejo snov. Najbolj se zanimam za gospodarsko poslovanje in računovodstvo, ampak tudi drugi predmeti so mi všeč. V teh štirih letih, odkar se šolam na HAK-TAK, sem doživel zelo veliko lepih trenutkov. Najbolj se spominjam šolskih izletov. V prvem letniku smo bili na jezikovnem tednu v Ljubljani, leto navrh smo bili na Duna-

ju in lani smo bili na športnem tednu v Španiji. Letos je posebno leto, ekskurzije odpadejo in učiti se moramo na daljavo. Tako imenovani »homeschooling« je za nas dijake in dijakinje nekaj popolnoma novega. Že marca in aprila smo se morali soočiti s tem. Trenutno dobivamo naloge, ki jih je treba predelati in večkrat na teden imamo videokonference s profesorji in profesoriciami. Veselim se že časa, ko bodo šole spet odprte in se bomo lahko spet učili na šolah v živo. Zelo rad hodim v šolo in zelo se veselim prihodnosti. Zadnji dve leti na Dvojezični trgovski akademiji bom še užival in potem se bom moral posloviti. Kam me bo vodila pot, še ne vem točno, ampak zelo rad bi študiral. Vse življenje se bom rad spominjal šolanja na Dvojezični trgovski akademiji.

Danes sošolci,
jutri poslovni partnerji

Damjan Peter Stern
5C

Kot dijak nižje stopnje Slovenske gimnazije nikoli nisem nameral, da bi po 4. letniku menjal na trgovsko akademijo. Tedaj sem bil prepričan, da bom nekdaj maturant Slovenske gimnazije. Ko smo si pa bili ogledati trgovsko akademijo na dnevu odprtih vrat, česar sem se veselil pravzaprav samo zaradi tega, ker je nadomestil regularni pouk, sem se še med vodstvom skozi šolo odločil, da bom nadaljeval izobraževalno pot na trgovski akademiji in s tem zavrgel vse prvotne načrte in tako postal dijak trgovske akademije.

Mislim, da našo šolo zaznamuje predvsem atmosfera, ki je po mojem mnenju zelo posebna. Razmeroma majhna šola smo, kar vodi do bolj osebnega in s tem bolj prijetnega odnosa med dijaki in učitelji. Našo šolo izkazuje tudi to, da ima vsaka dijakinja in vsak dijak svoj glas, ki ga cenijo in upoštevajo profesorice in profesorji. Majhna enota smo, med seboj si pomagamo in stojimo ob strani. To še posebej cenim v času, ki je poln izzivov, s poukom na daljavo.

Osebo sem zelo zadovoljen z odločitvijo vpisa na trgovsko akademijo. Mladim, ki se še odločajo, in tudi mladim, ki so se že odločili, bi vsekakor vedno priporočal, da si pridejo ogledat našo šolo. Najbolje je, da si sami oblikujejo mnenje in tako tudi sami spoznajo, ali jih naša šola zanima ali pač ne. Prepričan sem, da večjezično izobraževanje usmerjeno na gospodarstvo ne more biti popolnoma napačno odločitev.

ROMAN PETEK
MATURIRAL 2018

Odločil sem se za šolanje na TAK, ker sem se želel izobraziti dvo- oz. večjezično in istočasno pridobiti znanje na gospodarski ravni. Prav tako so me zanimale praktične izkušnje iz računovodstva, menedžmenta in informatike ter spoznavanje drugih kultur in jezikov. Rad se spominjam zelo sproščene in veselega okolja, kjer sem spoznaval in

pridobil mnogo prijateljev. Poleg medčloveških izkušenj in napornih izpitnih obdobij se spominjam zelo zanimivih in raznolikih ekskurzij po vsej Evropi. Po civilni službi sem se odločil za študij iz gospodarstva na Univerzi v Celovcu. Znanje, ki sem ga pridobil na TAK, seveda koristi, bodisi pri študiju, bodisi pri delu v družini

in prav tako v vsakdanjem življenju. Tudi če nimam izključno pozitivnih in dobrih spominov na petletno šolanje, bi se tudi danes spet odločil za TAK, ker je raznolika, a vseeno družinska šola, ki se ves čas razvija naprej.

ANA KARNER
MATURIRALA 2020

Za šolanje na trgovski akademiji sem se odločila zaradi dneva odprtih vrat, ki sem ga obiskala v četrtem letniku gimnazije. Težišča, ki so bila predstavljena, so me zelo zanimala in sem se zaradi tega odločila za šolanje na tej ustanovi.

Na šolo imam dobre spomine, čeprav je bil konec malo nenavaden zaradi koronavirusa. Šolanje na trgovski akademiji je bilo zahtevno, ampak skozi vsa leta imam samo po-

zitivne spomine na šolo, profesorje, sošolce in šolsko skupnost.

Trenutno študiram v Gradcu pravo na Univerzi Karla in Franza.

Znanje s trgovske akademije mi pri študiju veliko pomaga. V četrtem letniku smo imeli pouk prava, zaradi katerega sem se tudi odločila za svoj študij. Seveda pa mi pri študiju pride prav tudi gospodarsko znanje.

Pogovor z zgodovinarjem in novinarjem Jožetom Možinom o slovenskem razkolu

Na Slovenskem ni bilo ljudi, ki bi si želeli zmago okupatorja

Povojno zgodovinopisje je zacementiralo partijske mite o razlogih, ki naj bi privedli do slovenskega narodnega razkola. Zgodovinar in novinar Jože Možina je vzroke za do danes trajajoči spor raziskal na znanstveni osnovi.

»Slovensko zgodovinopisje je že desetletja čakalo na podrobno tovrstno znanstveno raziskavo,« je zapisal zgodovinar Mitja Ferenc o knjigi Jožeta Možine Slovenski razkol – Okupacija, revolucija in začetki protirevolucionarnega upora. V njej je na osnovi arhivskega gradiva od Ljubljane do Moskve, neštetihih dokumentov, osebnih pričevanj in s temeljito analizo uradnega popisa žrtev druge svetovne vojne v Sloveniji raziskal vzroke, ki so privedli do protiokupatorskega upora, protirevolucionarnega upora in posledičnega razkola, ki med slovenskim narodom – tudi zunaj meja slovenske države – traja do današnjih dni.

Jože Možina, ki je zaposlen na RTV Slovenija, je knjigo Slovenski razkol, nastala je kot doktorska naloga, izdal pri vseh treh Mohorjevih založbah, celovški, celjski in goriški.

Splošno prepričanje o slovenskem narodnem razkolu je takšno: aprila 1941 sile osi napadejo Jugoslavijo, ozemlje Slovenije si razdelijo Nemčija, Italija in Madžarska. Osvobodilna fronta s Komunistično partijo na čelu organizira upor, tradicionalni tabor in katoliška Cerkev ostaneta pasivna ali celo kolaborirata z okupatorjem. Pravite, da ni bilo tako.

Jože Možina: Temeljno zlo je absolutno okupacija, nemška, italijanska, madžarska, ki so jo kot veliko zlo jemale tudi vse tradicionalne sile. Res pa je

tudi, kar se vidi iz virov, da so komunisti v tem videli priložnost.

Priložnost za?

Jože Možina: Priložnost za prevzem oblasti. Edvard Kardelj je rekel že leta 1940 na partijskem posvetu na Dubravi pri Zagrebu, da se bodo spustili v obrambo domovine le, če bodo lahko izvedli tudi revolucijo. In tako je tudi bilo. Do trenutka, ko so komunisti še kolaborirali z nacisti zaradi pakta Hitler-Stalin, do 22. junija 1941, nimamo dokazov, da bi se pripravljali na oborožen upor proti okupatorju. Pač pa je 29. maja 1941 katoliška stran ilegalno organizirala vojaško organizacijo Slovenska legija z okoli 6000 člani, vendar s premiso, da se ne napade okupatorja, ko je na višku moči, ker je škoda slovenskih ljudi. Komunisti so bili takrat do okupatorja pasivni. V trenutku, ko Hitler izda Stalina in napade Sovjetsko zvezo, se komunisti na povelje Kominterne odločijo za oborožen upor. Ne takrat, ko je bila napadena njihova domovina, ampak ko je bila napadena druga država, tisoče kilometrov stran, ki pa je bila njihova ideološka domovina.

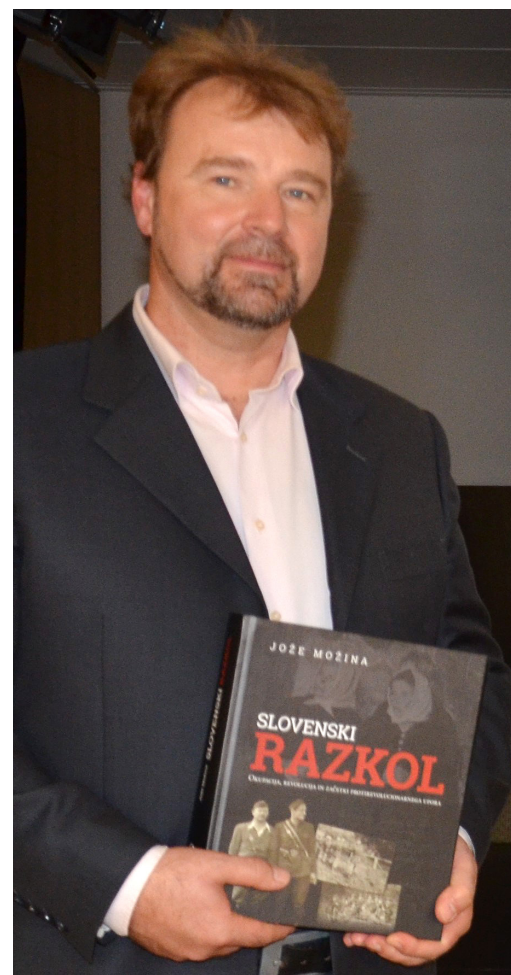
Pa vendar: partizani se uprejo okupatorju, tradicionalni tabor ostaja, vsaj glede oboroženega upora, pasiven. Zakaj pride do oboroženega nasprotovanja partizanom?

Jože Možina: Da bi to pojasnil, sem analiziral uradni popis žrtev v Sloveniji. Ta kaže, kdo je bil med vojno ubit, kdo ga je ubil, kdaj se je to zgodilo. Popisanih je približno 100.000 Slovencev, moje analize, ki so v knjigi predstavljene v obliki unikatnih grafov pa predstavljajo predvsem razmere v osrednji Sloveniji, kjer se slovenski razkol dejansko začne. Po času in kraju umora sem naredil grafe. Slovenci so bili na splošno protiokupatorsko razpoloženi, absolutno to velja za katoliški in liberalni tabor. Komunisti so zaradi napada na SZ, ne na Jugoslavijo, prvi razglasili oborožen odpor. Njihov

cilj pa ni bila demokratična Jugoslavija in znotraj nje Slovenija, ampak sovjetska republika stalinističnega tipa. Kaj je to pomenilo, vemo. Za komuniste je bil bistven cilj ves čas prevzem oblasti, zato so tudi svojo ost »upora« v večji meri usmerili proti domačim ljudem. In to je bistvo: dokazi, ki so matematično natančni, kažejo, da je v Ljubljanski pokrajini, ki je osrednja točka slovenskega razkola, komunistična stran začela ubijati slovenske civiliste in da je pri tem celo prednjačila pred okupatorsko. Slovenskega človeka, sploh če je imel kaj premoženja ali bil organiziran v Slovenski legiji, ni fizično ogrožal italijanski okupator, ki je takrat igral v Ljubljani relativno mirno vlogo, ampak domača komunistična gverila. To se ni dogajalo le v Ljubljani, kjer je bilo ubitih več kot sto ljudi, ampak tudi na podeželju. V prepričanju, da bo konec vojne že leta 1942, ker so slepo verjeli v Sovjetsko zvezo, so eksplodirali s tem brutalnim nasiljem do civilnega prebivalstva, misleč da morajo izkoristiti svoj trenutek. Komunisti, ki so ves čas povsem obvladovali partizansko gibanje, v katerem so seveda delovali povečini povsem normalni ljudje, so to isto gibanje grobo zlorabili proti interesom večine – za izvedbo revolucije. Tako so pobili nekajkrat več neoboroženih slovenskih civilistov kot pa okupatorjevih vojakov.

Ustanovitev vaških straž je odgovor na partizansko nasilje? Zakaj se je vendar protirevolucionarni tabor zatekel po pomoč in orožje k okupatorju?

Jože Možina: Prvi upor proti komunistični gverili so bili spontani, ljudje so želeli zaščititi svoje vasi pred ropanjem in umori. A je partizansko gibanje vse te upore zatrla. Zato so iskali pomoč pri okupatorju, ki je bil za njih v tistem trenutku manjše zlo. V strokovnem jeziku se temu reče silobran, do katerega si upravičen, ne glede na to, kdo ti grozi s fizično silo, tudi če se razglasi za narodnoosvobodilno vojsko. Če te hoče oropati ali ubiti, imaš

Jože Možina na predstavitvi knjige v Celovcu

pravico se braniti. In pri primerih, ki so v knjigi raziskani do podrobnosti, je šlo natančno za to. Nihče od teh ljudi ni bil v izhodišču prookupatorsko naravn, ampak v tistem trenutku jih ni ogrožal okupator, temveč domače revolucionarno gibanje, ki se je borilo za oblast.

Kako ocenjujete vlogo katoliške Cerkve? Povojno zgodovinopisje je trdilo, da je Cerkev kolaborirala in da so bili prav župniki in kaplani tisti, ki so se zavzemali za ustanovitev protirevolucionarnega tabora.

Jože Možina: Na začetku je slovenski

Jože Možina: Slovenski razkol. Okupacija, revolucija in začetki protirevolucionarnega upora. Mohorjeva založba Celovec, Celje, Gorica. ISBN 978-3-7086-1082-5. Cena: 58 evrov

katoliški človek to nasilje nenormalno dolgo trpel. Nihče si ni upal upreti. V Sv. Vidu, kjer je bil eden prvih spontan uporov domačih fantov proti partizanom, jih je duhovnik vlekel nazaj. In taki so tudi drugi primeri. Katoliška moralka ni bila sposobna odreagirati z nasiljem v enaki meri. Cerkev je igrala kvečjemu zaviralni moment. Ko je stvar eskalirala, so domačini prosili duhovnike, da bi kot posredniki prosili za zaščito in orožje, ker jih je italijanski okupator jemal resno in so znali jezik. Da bi pa bila Cerkev organizator ali pa da bi spodbujala – samoobrambo ja, ne pa kolaboracije. Kolaboracija v polnem pomenu besede je, ko se zavestno odločiš, da boš sledil ne samo vojaškemu, temveč tudi političnim ciljem okupatorja. In na Slovenskem ni bilo ljudi, ki bi si želeli zmago italijanskega ali nemškega okupatorja. Kje pa! Z njim so se povezali zato, da bi zaščitili lastna življenja.

Maja 1942 je Varnostno-obveščevalna služba (VOS) v Ljubljani ustrelila Lamberta Ehrlicha, koroškega rojaka iz Žabnic, češ da je ustanavljal vaše straže. Kako ocenjujete vlogo Lamberta Ehrlicha v tistem času, tudi glede spomenice Italijanom?

Jože Možina: Lambert Ehrlich je bil marsikaj, vse prej kot izdajalec, bil je absolutno zaveden Slovenec, ki je z veliko prizadetostjo gledal na obupno situacijo, ko se je okupator po partizanskih napadih maščeval nedolžnim ljudem. Italijanom je s spomenico 1. aprila 1942 zelo ostro očital, da uničujejo slovenski narod, ker se maščujejo zaradi dejanj, ki jih niso ti ljudje povzročili, temveč partizani. Če niso sposobni zagotoviti zaščite teh ljudi, naj omogočijo, da se bodo ljudje, Slovenci, branili sami. In v tem je bil njegov greh. V tistem trenutku je ravnal po svoji vesti, kakor je lahko.

Pišete tudi o partizanskih pomorih Romov, kar označujete kot genocidno dejanje. Ti poboji so šele v zadnjih letih pri-

šli v javnost. Opravičujejo jih s tem, da naj bi bili Romi potencialni denuncianti, ki bi bili lahko izdali partizane. Kako je bilo tem?

Jože Možina: Izraz genocid uporabljam zato, ker je partizansko vodstvo očitno ukazalo takrat pobiti celotno romsko populacijo, ki jim je bila na dosegu roke. Pri zadnjem velikem pomoru 60–80 Romov iz romskega naselja iz Kanižarice pri Črnomlju julija 1942 se jasno vidi, da so jih šli iskat, privedli do vasi Zagradec in jih tam pobili v celoti, le eni nosečnici je en partizan na skrito omogočil pobeg. Genocid je zato, ker so pobili vsi. Ne samo moški, ne, ubiti so bili tudi vse ženske in otroci. V ta pomor so bili vključeni in o njem obveščeni ljudje, ki so še danes v Sloveniji čaščeni kot narodni heroji. O tem, da preventivno ubiješ več kot 60 ljudi, pa nima smisla izgubljeni besed.

V knjigi obdelujete obdobje do leta 1943. Je bil razkol v prvih dveh letih okupacije na Slovenskem dokončen?

Jože Možina: Izkazalo se je, da je bil. Zato je to obdobje ključno za razumevanje dokončnega razpleta. Po kapitulaciji Italiji septembra 1943 je šlo poslanstvo zelo močne postojanke vaških straž iz Velikih Lašč do partizanov, da bi skupaj nastopili. Ampak njih to ni zanimalo. Tu je treba slediti logiki komunistične doktrine, oni so hoteli biti absolutno sami. Končno je bila tudi OF v tem smislu le krinka. Ostale skupine, sokole, krščanske socialiste so kot samostojne politične dejavnike hitro onemogočili. Ob Hitlerjevem napadu na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 je Kominterina naložila komunistom, naj se povežejo z vsemi domoljubnimi silami, da bodo čim bolj razbremenili neznosni nemški pritisk. Zanimivo – to je edina točka, kjer slovenski komunisti niso ubogali Kominterne, ampak so proglasili septembra tega leta, da je vsak, ki se bori zunaj Osvobodilne fronte proti okupatorju, izdajalec.

BOJAN WAKOUNIG

30

HAK TAK
ZWEISPRACHIGE BUNDESHANDELSAKADEMIE
DVOJEZIČNA ZVEZNA TRGOVSKA AKADEMIJA

nedelja

ČESTITAMO

DVOJEZIČNI ZVEZNI TRGOVSKI AKADEMIJI ZA 30-LETNICO

Posebna ponudba za vse, ki so povezani z DTAK

30 TEDNOV ZASTONJ!

REICHMANN

Prosim, pošiljajte Nedeljo naslednjih

30 tednov brezplačno

na spodaj navedeni naslov.

Letna naročnina

46 evrov
za študente
23 evrovProfesorski zbor
na Dvojezični zvezni
trgovski akademiji
v jubilejnem letufacebook.com/mojanedelja
redakcija@nedelja.at
www.nedelja.atnedelja
NAROČILNICAPosebna ponudba velja
za vse, ki so povezani z DTAK

Ne velja za obstoječi abonma!

Naročam Nedeljo in priloge

Ime in priimek

Ulica/kraj

Hišna številka

Pošta

E-mail

Podpis